

LETO XXXV / ŠTEVILKA 7, JULIJ 2022 / POŠTNA ŠTEVILA 380 SLOVENJ GRADEC / CENA 550 TOLARJEV

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

DVOJČKA REDEK POJAV PRI KONJIH

Jože Goljat, po domače Perjak z Vrh nad Slovenj Gradcem, že od svojega štirinajstega leta goji in vzgaja konje na svoji kmetiji. Danes ima lepo čredo.

Pred približno mesecem dni mu je kobila Rosa povrgla dva žrebička. Dvojčki so pri konjih zelo redki in zelo težko jih je vzgojiti.

Ta dva sta zdrava, razposajena mladička, barvo sta prevzela od očeta in oba sta tudi inksa – moškega spola.

U V O D N I K

O ČEBELJI PAŠI

IZOBRAŽEVALNI DAN O ČEBELJIH GOZDNIH PAŠAH IN GOZDNEM MEDENJU

Tekst in foto
GORAZD MLINŠEK

Gozd in čebela sta medsebojno povezana že od pradednine. Človek je najprej pričel čebelariti v gozdnem prostoru. Iskal je votla drevesa, naseljena s čebeljimi roji in iz njihovega satovja dobival med. Kasneje si je olajšal delo in za čebele izdelal primerne panje ter jih postavil v stacionarne čebelnjake ali pa jih vozil s pomočjo prevoznih sredstev na pašo. Tudi na Koroškem je čebelarstvo tradicionalno, veliko je čebelarjev, ki so stanovsko združeni v čebelarških društvih, katera delujejo (razen ČD Radlje ob Dravi in ČD Slovenj Gradec) pod okriljem Čebelarске zveze Koroške.

Ena glavnih nalog koroške čebelarске zveze je izobraževanje čebelarjev. Zato skupaj z Zavodom za gozdove, Območno enoto Slovenj Gradec, že tretje leto organizira izobraževalni dan o čebeljih gozdnih pašah in gozdnem medenju. Letošnje izobraževanje je bilo namenjeno predvsem čebelarjem Mislinjske doline, lahko pa so se pridružili tudi čebelarji iz drugih dolin. Izobraževanje je potekalo

19. junija 2004 na terenu pod vodstvom **Pavleta Zdešarja**, priznanega čebelarskega strokovnjaka, in vodje republiške službe gozdnega medenaja ter gozdarskih strokovnjakov **Gorazda Mlinška** in **Avgusta Kunca** (KE Slovenj Gradec). Kljub slabemu vremenu se je izobraževanja udeležilo dvajset čebelarjev, med katerimi so bili tudi zelo perspektivni mlajši čebelarji. Zbrali smo se na parkirišču pred restavracijo Bellevue, kjer se nam je pridružil župan Mestne občine Slovenj Gradec **Matjaž Zanožkar**, ki je tudi sam čebelar. Organizatorji se mu zahvaljujejo, da je z občinskimi donatorskimi sredstvi podprl to izobraževanje. **Miran Kadiš**, predsednik Koroške čebelarске zveze, je podal pomen in potek izobraževalnega dne. Na Legnu pa se nam je pridružil Pavle Zdešar, ki je v svojem podajanju poudaril pomen gozdnih paš na Koroškem, saj je koroško območje eno najbolj gozdnatih območij v Sloveniji. Gozd porašča 67 % vse površine koroške regije, v teh gozdovih pa prevladuje predvsem smreka, katera zaradi letošnjega slabega vremena

Na smrekovi vejici je veliko smrekovih uši in kaparjev - medena bera bo dobra

Pričetek teoretičnih razglabljanj pri gomili na Legnu pri Slovenj Gradcu s Pavletom Zdešarjem

Udeleženci čebelarskega izobraževalnega dne ob gozdnem robu

Čebelarji-udeleženci izobraževalne delavnice pred Grmovškovim domom na Pohorju

zelo med, medijo pa tudi druge drevesne vrste, na katerih je mnogo raznih kaparjev in drevesnih uši, ki proizvajajo drevesno mano. Izobraževanje je potekalo tudi praktično, in sicer na določenih stojiščih od Legna pa do vrha Pohorja. Na različnih nadmorskih višinah so čebelarji ugotavljali prisotnosti uši in kaparjev ter stopnjo medenja. Prepričali so se, da je letos prisotno veliko malega in velikega smrekovega lubadarja ter smrekovih uši. Zato je letošnja čebelja paša zelo obilna, z nadmorsko višino pa se bo časovno podaljšala. Gozdarji smo izbrali primerne točke za terensko delo, podali pomen gozdnih ekosistemov v našem prostoru, predvsem pa smo poudarili pomen in pestrost našega gozdnega prostora za čebele. Za čebele je zelo pomemben pravilno oblikovan gozdni rob pa tudi pestra sonaravna zgradba gozda. Več je v gozdu grmovnih in drevesnih vrst, bolj pestre so čebelje paše.

Nisem čebelar, sem pa prijatelj čebel in čebelarjev že od mladih nog. V skrivnostni in zanimivi svet čebel in čebelarjev me je popeljal moj stari ata **Franjo Mlinšek**, učitelj in začetnik organiziranega čebelarstva v Šaleški dolini. Danes se v Velenju po njem imenuje Čebelarsko društvo »Mlinšek«. Njemu se moram zahvaliti, da rad prisluhnem raznim strokovnim čebelarskim razglabljanjem. Tudi tokrat sem si pribelžil nekaj zanimivosti iz podajanja Pavleta Zdešarja na izobraževalni delavnici:

- čebele so senzor za dogajanja v prostoru in pokazatelj čistega okolja;
- smreka letos izredno medij; v nižinskih predelih trenutno slabše (hladne noči), v drugi polovici junija in v juliju pa bo mane na Koroškem dovolj;
- na počasnejši razvoj malega smrekovega kaparja vpliva suho vreme s hladnimi nočmi;
- čebelar mora biti preudaren;
- za čebelarja je pomembno število čebel, ker je pašno obdobje čebel zelo kratko;
- kapar izloča mano samo 20 dni in je aktiven predvsem od

- 3. ure zjutraj (večja zračna vlažnost), čez dan manj;
- vsak med je dober; med je zlato;
- v Sloveniji proizvedemo ob dobrih pogojih 2500 ton medu letno, v Evropi potrebujejo letno 200 000 do 300 000 ton medu;
- mravlje v Sloveniji ob dobrih pogojih pojedó letno 400 000 ton mane;
- Slovenija je domovina kranjske čebele, poznane po celem svetu;
- del koroškega območja je najboljši rezervat kranjske čebele (Zgornja Mežiška dolina), nadaljuje pa se v Zgornjo Savinjsko dolino; v kratkem bo sprejet zakon o zaščitenem območju kranjske čebele;
- slovenski gozdarji skrbijo za čebele s svojim načrtnim sonaravnim gospodarjenjem (skrb za gozdni prostor, vnašanje različnih drevesnih vrst, upoštevanje in nega naravnih drevesnih medonosnih vrst listavcev – predvsem javorja in jesena, načrtno delo z gozdnimi ekosistemi, ...);
- Pavle Zdešar se je vrnil s strokovnega bivanja na Češkem, sodeloval pa je tudi s finskimi gozdarji, ki so poleg čeških gozdarjev pohvalili dolgoletno gozdarsko delo v slovenskih gozdovih.

Vsi smo lahko ponosni na našo marljivo nacionalno čebelo, za katero moramo poskrbeti tako nečebelarji – med njimi tudi gozdarji z neškodljivimi posegi v naš prostor, s čim manjšo uporabo herbicidov pa predvsem kmetijci – kot čebelarji z nevnašanjem tujih čebeljih vrst v naš prostor.

Izobraževalno delavnico smo zaključili na vrhu pohorskega grebena.

Vsi udeleženci so na zaključku medenega srečanja v Grmovškovega domu pod Kopami poudarili, da so tudi na Koroškem nujno potrebna podobna izobraževanja čebelarjev skupaj z ostalimi uporabniki življenjskega prostora, kjer živi naša čebela.

Letošnje poletje res ni kaj posebnega. Bolj mrzlo kot toplo in bolj mokro kot suho. Tako je bilo tudi s čebeljo pašo. Komaj je zamedilo, že je tudi opralo. Čebele so včasih sredi dneva visele na panjih v velikih grozdih in čakale.

Taka je čebelarska resnica in realnost. Letošnje leto ni tistih velikih paš in obilo medu. Čeprav so obeti izredni, medenje gozda se pojavlja znova in znova, pa plohe in nevihte operejo povzročitelje medenja in čebele se prazne vračajo domov. Že hladna pomlad je zavrla njihov silovit razvoj, tako da smo imeli veliko rojev v maju in juniju ravno sredi začetka medenja. To je zmanjšalo nabilno moč čebeljih družin, lahko pa smo pokrili zimske izgube, da so se panji zopet napolnili.

V teh dnevih se pričinja novo čebelarsko leto. Kakor bomo skrbeli za čebele sedaj, tako bomo drugo leto točili. Tudi v teh brezpašnih dneh matica ne sme prenehati zalegati. Čebele, zaležene v avgustu, so zimske čebele, preživele bodo zimo in bodo osnova čebelje družine v prihodnjem letu. Zato mora biti takih čebel čimveč. Tudi za dopolnitev zimske zaloge moramo poskrbeti do konca avgusta. Vsaj 15 kg sladkorja, počasi predelanega in uskladiščenega, mora imeti vsaka čebelja družina. Gozdni med moramo pred tem odstraniti iz panjev. Čez zimo se strdi in čebele se z njim ne morejo hraniti, saj ne morejo po vodo, da bi ga raztopile. Zato zazimimo čebele na sladkorju in lepem mlademu satju.

Veliko dela pa nas čebelarje čaka na organizacijskem področju. Na podlagi pravilnika o označevanju in registraciji vseh čebelarstev je potrebno popisati vse čebelnjake, število čebeljih družin v njem in lokacije čebelnjakov. Prav tako mora vsako čebelarsko društvo izdelati pašni red na svojem območju. Razen stacionarnih čebelarstev je potrebno določiti tudi stojišča za prevozne čebelnjake in področja, kjer se bodo vzrejale čebelje matice. Vsak čebelnjak bo dobil svoj MID, če se nahaja na kmetiji, bo obdržal kar tega. Enkrat letno bo potrebno javljati številčno stanje čebeljih družin na centralno rejsko organizacijo za kranjsko čebelo. Pa tudi prav je, da se enkrat preštejemo in pred celo Evropo pokažemo, koliko nas je.

Čebelarska zveza Slovenije je postala centralna rejska organizacija za kranjsko čebelo, in to je zanjo, za vsa čebelarska društva in za vse slovenske čebelarje velika obveznost. Prvi korak je vsekakor popis čebelarstev in zaščita območij, kjer se čista kranjska čebela še nahaja. Zato moramo k popisu in registraciji pristopiti z vso resnostjo, da pokažemo našo skrb in zavzetost za ohranitev in nadaljnjo rejo naše kranjske sivke. ▲

Roj so varno zagreblji v panj

Tekst in foto:

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva,

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Tudi junij je bil tako kot prva polovica leta bolj muhast. Pod vtišom lanske vročine so se nam zdeli junijski dnevi, še posebno pa noči, bolj hladni. Na kratko lahko vremensko opišemo letošnji junij z naslednjimi besedami: bil je predvsem moker, v stalnem izmenjavanju toplih in hladnih dni, z najnižjimi dnevnimi temperaturami okoli 8 stopinj C in najvišjimi okoli 25 stopinj C. Obilne padavine so se pojavljale predvsem v obliki nalivov, katere so pogostokrat spremljale močne strele. Močnejša neurja so bila v našem območju lokalno različno prisotna 2., 12., 25., 28. in 29. junija. Najhujše je bilo 12. junija v obmejnih predelih Mežiške doline in na radeljskem koncu. Posamezne predele Šentanela, Strojne in Libeliške gore je zasipala debela toča, padavine pa je spremljal močan vrtničast veter. Veter je povzročil največ škodo v gozdovih na Gortini nad Muto in na posameznih predelih Pernic. V OE Slovenj Gradec smo ocenili 1800 m³ vetrolomov (veliko površinsko, skupinsko). Največjo škodo so utrpeli na kmetijah Lezijenk na Gortini, Kričej in Nehnik na Pernicah in Šedelnik v Bistriškem jarku. Škodo je veter povzročil tudi v sadovnjakih in na njivah. Svoj davek je zahtevala tudi strela, katera je istega dne zadela v gospodarsko poslopje pri Enciju nad Mežico. 25. junija so močni nalivi poškodovali marsikatero gozdno cesto na Koroškem. 28. junija se je v popoldanskih urah v Kotu nad Prevaljami, nad Mežico in severovzhodnem predelu Uršlje gore »utrgal« oblač. Podivjal je tudi Brančurnikov potok s pritoki. Nič kaj prijetno pa ni bilo v zgodnjih jutranjih urah 29. junija v Bistriškem jarku (KE Radlje), v soteski Velka (KE Dravograd) in na posameznih predelih Libeliške gore. Obilne dežne padavine zabeljene s točo so na teh predelih in tudi v ostalih delih našega gozdnogospodarskega območja povzročile veliko škodo na lokalnih makadamskih in gozdnih cestah. Kot kaže, nas čaka lokalno divje nevihtno vreme.

Na vrhu Orožije v Bistri

Vetrolom pri Lezijenku na Gortini nad Muto

21. junija smo zakorakali v poletje, za marsikoga pa je nastopil čas dopustovanja. Kljub temu pa je bil prvi poletni mesec

gozdarsko zanimiv.

V začetku junija smo po vseh krajevnih enotah evidentirali žarišča podlubnikov. Muhasto

vreme je zagodlo tudi podlubnikom, hladne noči in posamezni sveži junijski dnevi so onemogočili hitrejši razvoj lubadarjev. Do 31. maja smo v OE Slovenj Gradec zabeležili 244 novo odkritih lanskih in posameznih letošnjih žarišč (v državnih gozdovih 58, v zasebnih gozdovih 186) s skupno bruto maso 4392 m³. Največja evidentirana količina je v nižinskih predelih radeljske krajevne enote. Sanacija vseh žarišč poteka sprotno.

Na terenu potekajo svetovanja in pregovarjanja posameznih lastnikov gozdov za izvajanja načrtovanih gozdnogojitvenih del, katera bodo sofinancirana iz nacionalnega in evropskega programa vlaganj v gozdove. Lastniki gozdov naj upoštevajo navodila revirnih gozdarjev in, v kolikor še niso, čimprej izvedejo letno načrtovana dela, saj s pravilnimi gozdnogojitvenimi ukrepi koristijo svojemu gozdu.

Komisija za pregled predlaganih semenskih objektov je v koroškem gozdnogospodarskem območju nadaljevala z delom. **Gregor Božič** (Gozdarski inštitut, Ljubljana), **Gorazd Mlinšek**, **Avgust Kunc** (oba iz ZGS – OE Slovenj Gradec) in **Jože Papež** (pogodbeni sodelavec Gozdarskega inštituta, upokojeni gozdarski strokovnjak ZGS) smo pregledali in na novo izločili semenske sestoje macesna na Uršlji gori (Črni vrh), Tolstem vrhu (Šteknija), Koprivni (Mežnarsko), Orožiji (Orožev vrh) in na Peci (Rišperg, Jakobe). V KE Prevalje sta pri pregledu sodelovala vodja KE Prevalje Janko Mikeln in revirni gozdar revirja Uršlja gora **Milan Poročnik**, v KE Črna na Koroškem pa gojitelj načrtovalec **Filip Leskovec**.

8. junija 2004 smo se v prostorih ZGS, OE Slovenj Gradec, sestali vodje odsekov in vseh šestih krajevnih enot. Tema našega sestankovanja je bila vizija strategije razvoja javne gozdarske službe v bodoče, analiza našega delovnega časa, veliko časa pa smo posvetili sprotnim delovnim zadolžitvam.

Vsi javni gozdarski uslužbenci, zaposleni v OE Slovenj Gradec, smo 11. junija v dvorani gasilskega doma v Mislinji prisluhnili dvema predavateljema. Predstavnica Prve pokojninske družbe nam je predstavila prostovoljno pokojninsko zavarovanje, saj so minili časi sigurnih pokojnin. Kakšen pa je novi plačilni sistem v javnih službah, nam je v svojem podajanju razložil **Niko Rainer** (vodja OE Brežice, pomočnik direktorja ZGS). Primerjava naših delovnih mest z drugimi javnimi službami je zanimiva.

Sodelovanje med koroškimi čebelarji in gozdarji ZGS, OE Slovenj Gradec, postaja že tradicionalno. Tudi letos smo gozdarji sodelovali pri pripravi in izvedbi izobraževalne delavnice o čebelji gozdni paši in gozdnem medenju. Delavnica je potekala pod okriljem Čebelarske zveze Koroške.

Namenjena je bila čebelarjem Mislinjske doline. Izobraževanje je potekalo 19. junija 2004 na pobočjih slovenjgraškega Pohorja pod vodstvom Pavleta Zdešarja, vodje republiške napovedovalne službe gozdnega medenja, in gozdarjev Avgusta Kunca (KE Slovenj Gradec) in avtorja storžev.

Letošnji občinski praznik v Mislinji se je uradno pričel z gozdarskimi tekmami in prižigom

28. junija 2004 je med 15. in 16. uro podivjal tudi Brančurnikov potok

Poškodovana gozdna cesta po neurju v jarku Velka (občina Dravograd)

oglarke kope. Na uradni otvoritvi, dne 28. junija 2004, so spregovorili župan občine Mislinja **Viktor Robnik**, **Silvo Pritrznik**, direktor GG Slovenj Gradec, in vodja ZGS, OE Slovenj Gradec, **Milan Tretjak**. Obiskovalci so uživali med ogle-

dom sekaških veččin, katere so med gozdarskim tekmovanjem prikazali spretni gozdni delavci. Gozdarsko tekmovanje so pripravili gozdarji GG Slovenj Gradec in ZGS OE Slovenj Gradec, KE Mislinja.

V fazi sprejemanja je bil nov pravilnik o financiranju in sofinanciranju sredstev v vlaganje v gozdove iz proračuna Republike Slovenije in evropskih sredstev. O pravilniku, njegovih novostih in navodilih za izvajanje tega akta so za koroške območne gozdarje ZGS, ki imamo opravka z gojenjem gozdov (gozdno-gojitveno načrtovanje, prevzemi in obračuni opravljenih del, računalniška obdelava, kontrola izvedenih del), 28. junija 2004 v Dravogradu izvedli interno izobraževanje. Pravilnik je začel veljati 1. junija 2004. Pred nami so novi birokratski izzivi za izvedbo sofinanciranja nege iz evropskega denarnega »žaklja«.

Evropa pač zahteva svoje, vendar nam kljub temu priznava sonaravne strokovne gozdno-gojitvene prijeme, kateri so plod večdesetletnega spoznavnega dela v slovenskih gozdovih.

Zadnje dni v mesecu juniju so terenski gozdarji z vodjo odseka za gozdno tehniko Hinkom Andrejcem porabili veliko časa za evidentiranje poškodb in ocenjevanje škod na gozdnih cestah po junijskih neurjih. Sanacija poškodovanih gozdnih cest bo močno izpraznila že zaradi letošnjega dolgotrajnega zimskega vzdrževanja »shujšano« vrečo, napolnjeno s proračunskim denarjem, namenjenim za vzdrževanje gozdnih cest v našem območju. ▲

6. SKUPŠČINA DELNIČARJEV DELNIŠKE DRUŽBE GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC

Šesta skupščina delničarjev delniške družbe Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec bo 30. julija 2004 ob 13. uri v prostorih gostišča Murko, Francetova 24 v Slovenj Gradcu.

Delničarji bodo po formalnostih o ugotavljanju sklepčnosti in izvolitvi delovnih teles sklepali o poročilih o lanskoletnem poslovanju ter uporabi bilančnega dobička, o nakupu in umiku delnic od KAD in SOD ter imenovali revizorja za revidiranje računovodskih izkazov družbe za leto 2004.

Skupščine se lahko udeležijo delničarji ali njihovi pooblaščenici. Pooblastilo mora biti pisno in dostavljeno družbi najpozneje tri dni pred zasedanjem skupščine. Pravico do udeležbe na skupščini in glasovalno pravico imajo delničarji ali njihovi zastopniki oziroma pooblaščenici, ki so vpisani v delniški knjigi zadnji dan preteklega meseca pred zasedanjem skupščine.

Udeležence vabimo, da se pol ure pred pričetkom seje prijavijo predstavniku družbe na sedežu zasedanja skupščine. S podpisom seznama prisotnih delničarjev potrdijo svojo prisotnost ter prevzamejo glasovalne lističe.

Gradivo za skupščino in spremembe statuta so delničarjem oziroma njihovim pooblaščencom ali zastopnikom na vpogled na sedežu družbe vsak delavnik med 10. in 12. uro.

Delničarji so lahko svoje morebitne nasprotne predloge dostavili na sedež družbe v sedmih dneh po objavi sklica skupščine v Uradnem listu.

Iz gradiva za skupščino

3. EVROPSKO MLADINSKO TEKMOVANJE V GOZDARSKIH VEŠČINAH

(03.–06. junij 2004, Luua, Estonija)

Zmaga v poznavanju gozda in ekipno drugo mesto

ADOLF TREBEC

Dijaki Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne, so na nedavnem 3. evropskem študentskem tekmovanju v gozdarskih veščinah v dneh od 3.–6. junija v Luui v Estoniji ponovno dokazali svojo moč in znanje.

Otvoritev tekmovanja, ki se je odvijalo v idiličnem okolju šole, sta s svojo prisotnostjo poleg ravnateljice, gospe Haane Zuba, počastila še dva estonska ministra, in sicer minister za gozdarstvo, gospod Villu Reiljan (pred časom je bil tudi deset let ravnatelj te šole) in minister za šolstvo, gospod Toivo Maimets.

Tekmovalo je 47 tekmovalcev iz 12 držav. Srednjo gozdarsko šolo iz Postojne in s tem tudi državo Slovenijo je zastopala ekipa dijakov v sestavi **Miha Mrakič** iz Radelj ob Dravi, **Bojan Pirman** iz Bečajeve nad Cerknico, **Urban Ribnikar** iz Sebenja na Gorenjskem in **Sergej Trebec** iz Rakeka pod vodstvom **Marjane Vadnu** ter ob tehnični pomoči **Borisa Samca**, oba s Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne, in **Adolfa Trebca** iz Zavoda za gozdove Slovenije, OE Postojna.

Kot opazovalci so tekmovanje spremljali predstavniki Italije, Španije, Luksemburga, Norveške in Grčije.

Že lani smo pisali o hudi konkurenci, ki se je stopnjevala tudi v letošnje leto. Predstavniki gozdarskih šol iz Avstrije, Belgije, Estonije, Finske, Francije, Latvije, Litve, Madžarske, Nemčije in Nizozemske ni bilo lahko premagati. Res, da so ekipno v celotni preizkušnji ponovno zmagali dijaki iz Estonije (osvojili so 7938 točk), naši pa so bili skupno drugi (s 7933 točkami), vendar

pa daje posamična zmaga v disciplini o poznavanju in izmeri gozda (kjer so naši fantje premagali vseh enajst ekip) razmislek o izrednem dvigu znanja in spretnosti. V skupni razvrstitvi jim sledijo še ekipe iz Avstrije (7900 točk), Nizozemske (7750 točk), Nemčije (7500 točk), Litve (7459 točk), Latvije (7247 točk), Finske (7210 točk), Francije (6999 točk), Madžarske (6990 točk), Belgije (6341 točk) in Švedske (5902 točk).

Dijaki so z osvojitvijo prvega mesta v disciplini o poznavanju in izmeri gozda, s četr-

tim mestom v disciplini dela z motorno žago in skupnim ekipnim drugim mestom, na 3. evropskem tekmovanju v gozdarskih veščinah v Estoniji ponovno dokazali, da so praktično nepremagljivi.

Dokazali so, da jim edina slovenska gozdarska šola, Srednja gozdarska in lesarska šola v Postojni, daje toliko znanja, da so povsem enakopraven partner ali celo več vsem podobnim šolam po Evropi in da bodo "orehi trdi" tudi drugo leto v Kaunasu v Litvi. ▲

NARAVOSLOVNI DAN – GOZD

Danes nas je obiskala gozdarka, gospa Zdenka JAMNIK. Šli smo v gozd, kjer nam je veliko povedala o gozdu.

Najprej se je primerno oblekla in vzela orodje.

Razdelila nam je stvari, ki smo jih potrebovali. Ko smo bili v gozdu, nam je povedala, kako ločimo smreko in jelke. Povedala nam je, da jelko in smreko ločimo po iglicah in storžih.

Pri drugih drevesih nam je

pokazala, kako drevo označijo, da vemo, kaj posekati.

Pokazala nam je tudi, kako ugotovimo, koliko je drevo staro.

Imela je tudi pripomoček, s katerim izmerijo višino dreves.

Vsi smo lahko pogledali skozi in ugotovili, koliko je drevo visoko.

Šli smo naprej in se pogovarjali o bezgu, bukvi, hrastu, javorju in

tudi o lubadarju. Povedala nam je, kako lovijo lubadarja.

Lubadar menda leti tudi do 50 km daleč.

Tudi iskali smo ga. Učiteljica je nabrala liste dreves in grmov.

Ah, skoraj bi pozabila, da nam je povedala tudi o gozdnih tleh in slojih.

Nato smo šli na malico. Po malici smo reševali učne liste, kjer smo

ugotavljali, kakšno skorjo in liste imajo posamezna drevesa. BILO JE SUPER!!!

Petra GREŠOVNIK, 4. r
OŠ Pernice

TIHI GOZD

Danes, 20. 5., smo z Zdenko Jamnik odšli v gozd. Tam smo si ogledali, kako označimo drevo za posek. Spoznali smo drevesa. Drevesa smo tudi merili in ugotovili, kako so debela. Pogledali smo si, koliko let je staro in kako je veliko. Iskali smo tudi lubadarja. Ko smo prišli nazaj, smo dobili učne liste. Na učnih listih smo ugotavljali, kakšno barvo lubja imajo drevesa.

Tega dneva ne bom nikoli pozabil, ker sem veliko novega izvedel o gozdu.

Urban, 3. r
OŠ Pernice

NARAVOSLOVNI DAN V DREVESNICI OMORIKA

FRANC HUDRAP, inž. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Z učiteljem podružnične osnovne šole Prežihov Voranc na Strojni sva v okviru Tedna gozdov organizirala naravoslovni dan. Ker učenci gozdove v okolici šole dobro poznajo, smo se odločili, da gremo pogledat, kje in kako gozdarji pridobivamo sadike gozdnega drevja. V drevesnici Omorika na Muti so nas lepo sprejeli. Gospa Planinšek je učencem razkazala drevesnico in jim razložila, kako iz semena dreves vzgojijo sadike. Z zanimanjem so poslušali ter si pridno zapisovali. Pozneje so narisali risbe in napisali spise o obisku drevesnice.

Nekaj teh objavljamo:

NARAVOSLOVNI DAN V DREVESNICI OMORIKA

V sredo, 12. maja, smo se napotili v drevesnico Omorika. Tam so imeli zelo veliko dreves in grmičkov. Bilo jih je kar dva in pol milijona. Tam imajo hladilnico. V njej je bilo zelo mrzlo. Predaval nam je Franc Hudrap. Videli smo tudi vodni stolp. Bil je gromozansko velik. Vreme je bilo sončno. Drevesa so bila posajena v vrsto. V naravoslovni zvezek smo morali narediti dve sorti dreves. Jaz sem naredila tulipanovec in gaber.

Veseli smo bili, ker kdor je hotel, si je lahko kupil grmiček ali drevo. Jaz sem si kupila pušpan. Za povrh pa nam je gospod Franc Hudrap prinesel kekse.

Ko smo se vozili nazaj, smo videli veliko dreves, vendar ne toliko vrst.

Klavdija Štriker, 4. r.

NARAVOSLOVNI DAN

Bil je lep sončen dan. Šli smo gledat drevesa, rože, mladike, grme. Šli smo tudi v hladilnico. Tam je zelo mrzlo. Lahko smo tudi kaj kupili. Dva sta si kupila rožmarine. Ostali si nismo kaj kupili. Povedali so nam tudi, da je tam zaposlenih samo dvanaest ljudi. Ravno prejšnji teden so sadili mladike in gaber in roj. Bil je lepo in izvedeli smo veliko novega.

Maja Juteršek, 4. r.

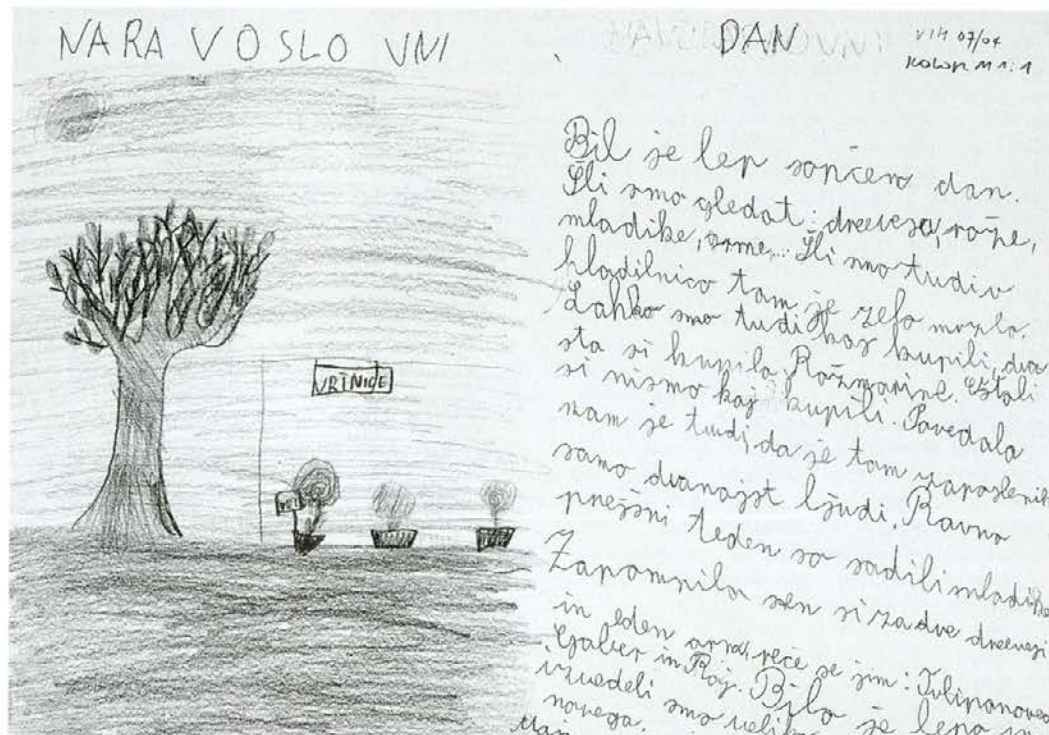
OPIS DREVESNICE

Zjutraj sem komaj čakal, da gremo. Ko smo prispeli, smo si ogledali vodni stolp. Nato je prišla glavna uslužbenka ter nam pripovedovala o razvoju Drevesnice. Potem smo šli gledat rastlinjake. V njih je bilo zelo

veliko rastlin. Nato smo šli v hladilnico. V njej je bilo zelo mrzlo.

Bližalo se je koncu; gospod Hudrap nam je ponudil pecivo.

Jakob Kolovc, 4. r.

dr. LEE JONGWOOKA, poslanica generalnega direktorja SZO

Prometno varnost vse prevečkrat obravnavamo kot vprašanje, ki se tiče prometa, in ne kot problem javnega zdravstva. Poškodbe v prometu imenujemo "nezgode", čeprav večino takšnih poškodb lahko preprečimo. Preučevanje in preprečevanje prometnih poškodb je zato v mnogih državah deležno veliko manjše pozornosti kot bolezni, čeprav te povzročajo manj škode.

Vsak dan se na cestah sveta poškoduje kar sto štirideset tisoč ljudi. Več kot tri tisoč jih umre, okrog petnajst tisoč pa ostane prizadetih vse življenje. Vsak poškodovanec je vpel v mrežo, stkano iz družinskih članov, prijateljev, sosedov, kolegov ali sošolcev, ki jih nezgoda prav tako čustveno in še drugače prizadene. Ob izgubi družinskega člana, ki je služil vsakodnevni kruh, se mora družina spopasti s pomanjkanjem, dodatno finančno breme pa mora nositi tudi tista družina, ki mora poskrbeti za oskrbo invalidnega družinskega člana.

Številke, ki jih navajajo, so precej zastrašujoče. Še večjo skrb pa vzbujajo predvidena gibanja na tem področju. Če se bo ta dinamika nadaljevala, se bo število umrlih in poškodovanih v prometnih nezgodah do leta 2020 povečalo za 60 %. Poškodbe v prometu bodo tako prispevale največji delež k svetovnemu bremenu bolezni in poškodb. Najbolj pa so prizadete države z nizkim in srednje velikim prihodkom. Delež smrtnosti in invalidnosti zaradi poškodb v prometnih nezgodah dosega 90 % in se bo kmalu povzpela na 95 %.

Svetovni dan zdravja 2004 je priložnost, da se svetovna javnost osredotoči na to pomembno zdravstveno vprašanje, ki postaja vse bolj pereče. Za letošnji dan zdravja smo izbrali geslo "X". V njem je pomembna resnica, ki vzbuja upanje: prometne nezgode lahko preprečimo, če jih prepoznamo kot resen zdravstveni problem in če vlade in vsi drugi dejavniki sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi jih preprečili.

Promet z motornimi vozili se je najprej razmahnil v gospodarsko bogatih državah. Izkušnje so jim pokazale, da ima ta promet mnoge prednosti, da pa lahko povzroči tudi veliko škodo, če varnost ni na prvem mestu.

Države, ki jim je uspelo zmanjšati to škodo, so uspele vključiti različne vladne skupine, civilno družbo in industrijo v usklajene programe raziskovanja, razvoja in zagotavljanja varnosti v prometu. Danes imajo nekatere države z najgostejšim motornim prometom najnižjo stopnjo smrtnosti zaradi posledic prometnih nezgod na sto tisoč prebivalcev; ta je sedaj 6,0 na leto in se še niža. V mnogih drugih državah je stopnja smrtnosti na sto tisoč prebivalcev večja od 28,0.

Upam, da se boste skupaj z vašimi sodelavci pridružili Svetovni zdravstveni organizaciji pri praznovanju svetovnega dneva zdravja 2004. Ta brošura vam posreduje nekaj splošnih informacij o poškodbah zaradi prometnih nezgod in o njihovem preprečevanju, ki vam bodo lahko v pomoč pri ozaveščanju ljudi in pospeševanju ukrepov za preprečevanje teh poškodb v naslednjih mesecih in letih. Prepričan sem, da s takojšnjimi ukrepi in skupnimi prizadevanji lahko vplivamo na sedanja negativna gibanja in obvarujemo pred smrtjo in invalidnostjo milijone odraslih in otrok v obdobju do leta 2020 in še mnoge milijone ljudi v letih po tem obdobju.

Uvod v svetovni dan zdravja 2004

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) vsako leto, običajno 7. aprila, praznuje obletnico svoje ustanovitve v letu 1949. Ta dan je vsako leto posvečen izbranemu zdravstvenemu vprašanju, razumevanju tega problema ter ozaveščanju in razpravljanju o njem. Namenjen je tudi uvajanju ukrepov za preprečevanje in reševanje tega vprašanja.

K sodelovanju so vedno povabljeni zdravstveni delavci, tako na lokalni kot tudi na nacionalni in mednarodni ravni, pa tudi vsi drugi, od najmlajših prebivalcev do najstarejših predstavnikov vlade, civilne družbe, industrije in mednarodne skupnosti. Prav vsak od njih lahko pomembno prispeva k svetovnemu dnevu zdravja in pomaga pri uresničevanju zastavljenega cilja - promociji zdravja.

Svetovni dan zdravja 2004 je posvečen poškodbam v prometu in ukrepom za njihovo preprečevanje. Letošnje geslo se glasi "X". Prometna varnost ni nekaj

naključnega, zanjo so potrebni zavestni napor vlade in njenih številnih partnerjev.

Prva smrt, ki jo je povzročilo motorno vozilo

Sedemnajstega avgusta 1896 je postala 44-letna mati dveh otrok prva žrtev motornega vozila v zgodovini. S svojo mladoletno hčerko se je namenila na plesno predstavo v Kristalno palačo v Londonu. Zadel jo je avto, ko sta prečkali trg pred zgradbo. Priče so izjavile, da je avto vozil "strašno hitro". Njegova hitrost je bila verjetno kakšnih 13 km na uro, čeprav naj ne bi vozil več kot 6,4 km na uro. Vozil je mladenič, ki se je hotel, po mnenju prič, izkazati z novo iznajdbo in narediti vtis na mlado sopotnico. Med preiskavo nezgode je mrlški oglednik izjavil: "To se ne sme nikoli več zgoditi".

Vir: Prva žrtev prometa v zgodovini, London, Roadpeace.

Kaj se je dogajalo po tem?

Kot vemo, so ljudje motorna vozila hitro osvojili, nekateri iz želje po luksuzu, večina pa iz potrebe. Naše ceste danes zapolnjujejo avtomobili, kombiji, avtobusi, tovornjaki, motorji, mopedi in druge vrste motornih dvo- ali trikolesnikov. V nekaterih bogatejših državah pride v poprečju en avtomobil na dva do tri prebivalce. Tudi v drugih državah postajajo avtomobili vse bolj priljubljeno prevozno sredstvo, medtem ko so druge vrste motornih vozil, kot npr. motorji, že zdaj najbolj razširjeno prevozno sredstvo. Cesto si med seboj delijo različna motorna vozila, pogosto pa se na njej srečujejo še pešci, kolesarji in živali. Pogosta so trčenja - in poškodbe. To, kar se je zgodilo Bridget Driscoll davnega leta 1896, se je dogajalo vedno znova, kljub svarilu tedanjega mrlškega oglednika. Pravzaprav se je od tedaj zgodilo že na desetine milijonov nezgod.

Užijamo prednosti motorne gibanja in zmanjšajmo škodo za človekovo zdravje

Zaradi prednosti, ki se jim je težko upreti, postajajo motorna vozila vse bolj priljubljena. Ljudem, ki so nekoč le redko odpotovali iz svojega neposrednega okolja, so motorna vozila ponudila nove možnosti in nova doživetja. S tem, da so omogočila hitrejši prevoz ljudi in blaga, so motorna vozila tudi pospešila družbeni in gospo-

darski razvoj. Tem prednostim nasproti pa stoji cena, predvsem cena, ki jo plačujejo ljudje s svojim zdravjem. Poleg milijonov smrti in poškodb, ki jih povzroči promet vsako leto, je motorni promet z izpušnimi plini tudi pomemben krivec za obolenja dihal in pljuč. Motorna vozila odvrčajo ljudi od gibanja in tako prispevajo k vedno večjemu številu ljudi s preveliko telesno težo in z drugimi zdravstvenimi težavami. Hrup, ki ga povzroča promet, moti zbranost in spanje. Ukrepi za zmanjšanje smrtnosti in invalidnosti na cestah lahko tudi drugače prispevajo k boljšemu zdravju ljudi. Če bi poskrbeli za večjo varnost pešcev in kolesarjev na cestah, bi obenem spodbudili ljudi, da bi se več in bolj redno gibal.

Koliko ljudi se danes poškoduje v prometnih nezgodah? Kakšna gibanja lahko pričakujemo?

Ocenjujejo, da je leta 2002 v trčenjih umrlo 1,18 milijona ljudi in da je bilo poškodovanih še nadaljnjih dvajset do petdeset milijonov. Milijoni ljudi so preživeli v bolnišnicah več dni, tednov in mesecev. Okrog pet milijonov je za vedno ostalo invalidnih. Če se bo ta dinamika nadaljevala, bo do leta 2020 smrtnost in invalidnost kot posledica prometnih nezgod zrasla za več kot 60 %. Prometne nezgode bodo tako zasedle tretje mesto na seznamu glavnih krivcev za svetovno breme bolezni in poškodb, ki ga pripravlja SZO. Leta 1990 so bile prometne nezgode na tem seznamu še na devetem mestu.

Nekaj najpomembnejših dejavnikov tveganja za prometne nezgode in poškodbe

Dejavniki, ki vplivajo na izpostavljenost prometu

- gospodarski dejavniki, npr. stopnja gospodarske razvitosti;
- demografski dejavniki, npr. starost, spol, kraj bivanja;
- politika načrtovanja zemljišč, ki vpliva na to, katera prevozna sredstva ljudje uporabljajo in kako dolgo se vozijo;
- promet, kjer so pomešani ranljivi udeleženci v prometu in zelo hitra motorna vozila;
- neupoštevanje načinov uporabe ceste ob načrtovanju cest in določanju največje dovoljene hitrosti.

◀ Deset vodilnih vzrokov za svetovno breme bolezni *

1990	2020
Bolezen ali poškodba	Bolezen ali poškodba
1. Okužbe spodnjih dihal	1. Ishemična obolenja srca
2. Črevesna obolenja z drisko	2. Težka unipolarna depresija
3. Perinatalna obolenja	3. Prometne poškodbe
4. Težka unipolarna depresija	4. Cerebrovaskularne bolezni
5. Ishemična obolenja srca	5. Kronična obstruktivna pljučna bolezen
6. Cerebrovaskularne bolezni	6. Okužbe spodnjih dihal
7. Tuberkuloza	7. Tuberkuloza
8. Ošpice	8. Vojna
9. Prometne poškodbe	9. Črevesna obolenja z drisko
10. Prirojene nepravilnosti	10. Okužbe s HIV

Epidemiologi so pri oceni bremena bolezni upoštevali leta življenja, obremenjena z invalidnostjo.

Vir: Murray CJL, Lopez AD, eds. Svetovno breme bolezni: ocena smrtnosti in invalidnosti zaradi bolezni, poškodb, in dejavnikov tveganja v letu 1990 s projekcijo za leto 2020. Boston, Harvard University Press 1996.

Dejavniki tveganja za prometno nezgodo

- neprimerna in prevelika hitrost;
- uživanje alkohola in drugih drog;
- utrujenost;
- mladost in moški spol;
- ranljivost uporabnika cest v mestu ali naseljenem področju;
- vožnja v temi;
- slabo vzdrževanje vozila;
- nepravilno načrtovanje cest in slabo vzdrževanje;
- neustrezna vidljivost zaradi vremenskih okoliščin;
- slabovidnost.

Dejavniki, ki vplivajo na resnost nezgode

- značilnosti posameznika, npr. starost, ki vpliva na to, kako nekdo prenese nezgodo;
- neustrezna, prevelika hitrost;
- neuporaba varnostnih pasov in pasov za otroke med vožnjo;
- neuporaba čelad med vožnjo na dvokolesnih vozilih;
- neupogljivi braniki ob cesti, npr. betonski stebrički;
- nezadostna zaščita pred trkom; zračne blazine za zaščito potnikov in mehki odbijači, ki ublažijo udarec ob morebitnem trku v pešca.

Dejavniki tveganja, ki vplivajo na posledice poškodb zaradi prometne nezgode

- zapoznelo sporočilo o nezgodi in pozen prevoz v zdravstveno ustanovo;
- reševanje;
- neustrezna oskrba poškodovanca pred prihodom v zdravstveno ustanovo;
- požar po trčenju vozila;
- iztekanje nevarnih snovi.

Ukrepi za varnost v prometu

Kaj lahko stori vlada

Institucionalni razvoj

Prometna varnost naj postane

prednostno področje.

Ustanoviti je treba agencijo za to področje ter ji dodeliti sredstva in pooblastila.

Na področju prometne varnosti je treba opredeliti ustrezne cilje in sprejeti ustrezne nacionalne programe. Oblikovati je treba mehanizme za uvajanje multidisciplinarnega pristopa k skrbi za prometno varnost.

Politika, zakonodaja in izvajanje določil

Prometno varnost je treba predstaviti kot pomembno politično vprašanje.

Sprejeti je treba določila o enotnih prometnovarnostnih standardih in jih dosledno izvajati.

Sprejeti in izvajati je treba predpise o obvezni uporabi varnostnih pasov in čelad za voznike motorjev, o omejitvi hitrosti in o nadzoru alkoholiziranih voznikov.

Poskrbeti je treba za izvajanje že veljavnih predpisov.

Načela prometne varnosti morajo postati sestavni del prostorskih in drugih ocen, potrebnih za nove projekte, in pomemben element analize prometne politike in načrtovanja.

Osnovati je treba sisteme za zbiranje, analizo in uporabo podatkov, ki bi prispevali k večji prometni varnosti.

Upoštevanje varnostnih standardov mora postati pogoj za zagotavljanje sredstev za cestno infrastrukturo.

Določiti je treba delež proračuna, ki je namenjen prometni varnosti, in povečati vlaganja v učinkovite ukrepe za povečanje varnosti v prometu.

Podporo morajo dobiti skupine – zagovornice prometne varnosti.

Pri projektiranju je treba sprejeti ustrezne prometne standarde, ki

prispevajo k večji varnosti vseh udeležencev v prometu.

Zagotoviti je treba takšno infrastrukturo, ki bo zagotavljala varnost vsem udeležencem.

Zagotoviti je treba učinkovit, varen in cenovno ugoden javni prevoz. Spodbujati je treba hojo in kolesarjenje. Sprejeti in izvajati je treba predpise o omejitvi hitrosti.

Kaj lahko stori javno zdravstvo

Prometna varnost mora postati ena od dejavnosti promocije zdravja in preprečevanja bolezni.

Potrebno je sistematično zbiranje podatkov o dejavnostih tveganja ter o razvoju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju učinkovitih varnostnih ukrepov.

Povečati je treba zmogljivosti na vseh področjih prometne varnosti in posvetiti več pozornosti skrbi za preživele po prometnih nezgodah.

Na osnovi podatkov, pridobljenih z raziskavami, je treba oblikovati ukrepe in dejavnosti za zaščito ranljivih uporabnikov cest in sopotnikov v vozilih.

Izboljšati je treba predbolnišnično in bolnišnično oskrbo ter rehabilitacijo vseh poškodovanih v prometnih nezgodah.

Organizirati je treba izobraževanje na področju oskrbe poškodovancev za zdravnike v osnovnem, sekundarnem in terciarnem zdravstvu. Spodbujati je treba ukrepe za bolj dosledno upoštevanje načel prometne varnosti v prometni politiki in razvijati posebne metode in instrumente za doseg tega cilja (npr. integrirani modeli ocenjevanja).

Potrebne so investicije v zdravstvene raziskave za izboljšanje oskrbe preživelih žrtev prometnih nezgod.

Večjo pozornost je treba nameniti prometni varnosti z vidika njene vpliva na zdravje in stroške.

Kaj lahko storijo proizvajalci vozil

Zagotoviti morajo, da motorna vozila ustrezajo minimalnim varnostnim standardom, ne glede na kraj izdelave, prodaje ali uporabe; vgrajeni morajo biti tudi varnostni pasovi in druga osnovna varnostna oprema.

Začeti morajo z izdelavo vozil z varnejšimi sprednjimi odbijači, da bi čim bolj zmanjšali poškodbe ranljivih udeležencev v prometu.

Pri oglaševanju in trženju vozil morajo ravnati odgovorno in poudariti pomen varnosti.

Kaj lahko storijo sponzorji

Denarna sredstva, ki jih namenijo prometni varnosti, naj bodo sestavni del sredstev, namenjenih zdravstvu, prometu in okoljevarstvenim ter izobraževalnim programom.

Podprejo naj raziskave in programe na področju prometne

varnosti v državah z nizkimi in srednje velikimi prihodki.

Opravljen ocena in nadzor varnosti naj bosta pogoj za vlaganja v projekte prometne infrastrukture.

Oblikujejo naj mehanizme za vlaganja v izobraževanje in promocijo prometne varnosti v deželah v razvoju.

Kaj lahko storijo širša skupnost, civilna družba in posamezniki

Vlada naj spodbujajo, da zagotovi varnost na cestah.

Ugotovijo naj, kje so slabosti prometne varnosti na njihovem območju. Pomagajo naj pri načrtovanju varnega in učinkovitega prevoza za voznike in ranljive prometne uporabnike, pešce in kolesarje. Prizadevajo naj si za programe prometne varnosti za šolarje. Zahtevajo naj varnostno opremo v avtomobilih (npr. varnostne pasove).

Prizadevajo naj si za uveljavljanje prometnih varnostnih zakonov in predpisov in za strogo in hitro kaznovanje kršiteljev.

Vedejo naj se odgovorno, in sicer tako,

- da upoštevajo največjo dovoljeno hitrost;
- da nikoli ne sedejo za volan, kadar imajo v krvi večjo količino alkohola od dovoljene;
- da dosledno uporabljajo varnostni pas in poskrbijo za zaščito otrok v vozilu tudi med vožnjami na najkrajše razdalje;
- da med vožnjo z dvokolesnimi vozili vedno nosijo čelado.

Zaključek

Geslo letošnjega Svetovnega dneva zdravja se glasi "X". Za izboljšanje prometne varnosti so potrebni zavestni naporji vlade in njenih številnih partnerjev.

Za to, da prometna varnost v preteklosti ni bila obravnavana celovito, sta verjetno dva razloga. Najprej gre za fatalistično prepričanje, da se na prometno varnost ne da vplivati. Nasprotno, mnogi dejavniki, povezani s prometnimi nezgodami, so povsem obvladljivi. Veliko nezgod in poškodb lahko preprečimo in zato niso le stvar naključja. Drugi razlog za neustrezno obravnavo prometne varnosti pa je v tem, da se premalo zavedamo, koliko škode zares povzročijo prometne nezgode. Prav tako se ne zavedamo, da lahko veliko trženj preprečimo in da lahko zmanjšamo škodljive posledice, ki jih imajo za zdravje ljudi. Stroške zagotavljanja prometne varnosti lahko pokrijemo z denarjem, ki ga prihranimo s preprečevanjem nezgod in poškodb.

Poglavja iz gradiva Zavoda za zdravstveno varstvo Ravne ▲

JAVNI RAZPIS ZA DODELJEVANJE SREDSTEV ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA V MESTNI OBČINI SLOVENJ GRADEC V LETU 2004

MESTNA OBČINA SLOVENJ GRADEC

Na podlagi določil 7. člena Statuta Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list Republike Slovenije, št. 29/99 in 24/03) in Odloka o proračunu Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS št. 131/2003 z dne 24. 12. 2003) ter Odloka o zaključnem računu proračuna Mestne občine Slovenj Gradec za leto 2003 (Uradni list RS št. 68/2004 z dne 21. 06. 2004) objavlja Mestna občina Slovenj Gradec, Šolska ulica 5, 2380 Slovenj Gradec

I. Predmet javnega razpisa

Agromelioracije

Sofinanciranje nakupa apnene moke

II. Agromelioracije

1. Okvirna višina sredstev: 2.000.000 SIT.

2. Upravičenci in pogoji za pridobitev sredstev:
do sredstev so upravičeni lastniki in najemniki (priložena najemna pogodba – dolžina najemne pogodbe vsaj 5 let) kmetijskih zemljišč, fizične in pravne osebe, ki obdelujejo kmetijska zemljišča v MO Slovenj Gradec.

Zahtevek je sestavljen iz:

predhodnega ureditvenega programa s prikazom poteka del, ki ga pripravi KGZ Celje, Izpostava Slovenj Gradec, dokumentacije k vlogi, ki obsega mapno kopijo z vrisanim načrtom območja urejanja zemljišč in zemljiškoknjižni izpisek, originalnih računov in dokazil o plačilu računov za opravljeno investicijo.

3. Višina sofinanciranja: do 50 % vrednosti investicije oziroma največ 200.000,00 SIT.

4. Označitev vlog:

- pisne vloge morajo biti poslani v zaprtih ovojnicah, opremljene z naslovom pošiljatelja in označene z oznako »Ne odpiraj- Javni razpis - Agromelioracije«.

III. Sofinanciranje nakupa apnene moke

1. Okvirna višina sredstev: 1.389.220 SIT.

2. Upravičenci in pogoji za pridobitev sredstev:
do sredstev so upravičeni lastniki in najemniki (priložena najemna pogodba – dolžina najemne pogodbe vsaj 5 let) kmetijskih zemljišč, fizične in pravne osebe, ki obdelujejo kmetijska zemljišča v MO Slovenj Gradec, prednost do sofinanciranja imajo tisti vlagatelji, ki so bili prijavljeni in so izpadli v letu 2003, prosilec, ki je v letu 2003 že dobil sredstva za ta namen, za ta sredstva v letu 2004 ne more ponovno kandidirati.

Zahtevek je sestavljen iz:

potrdila o opravljeni analizi zemlje iz leta 2003 in 2004 (pogoj PH na travnikih 5 ali manj in na njivah 5,5 ali manj), originalnih računov in dokazil o plačilu računov za nabavljeno apneno moko.

Upravičenci do sofinanciranja apna so fizične in pravne osebe, ki so uveljavljale subvencijo za leto 2004.

3. Višina sofinanciranja: do 50 % vrednosti apnene moke oziroma največ 100.000,00 SIT.

4. Označitev vlog:

- pisne vloge morajo biti poslani v zaprtih ovojnicah, opremljene z naslovom pošiljatelja in označene z oznako »Ne odpiraj- Javni razpis- apnena moka«.

IV. Vsebina zahtevka

Upravičenec mora vložiti vlogo oz. izpolnjen obrazec s predpisanimi prilogami, ki so navedene v razpisu oziroma razpisni dokumentaciji.

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do izteka prijavnega roka dosegljiva na spletni strani Mestne občine Slovenj Gradec <http://www.slovenj-gradec.si> ali pa jo v tem roku zainteresirani dvignejo vsak delovni dan na Mestni občini Slovenj Gradec, Šolska ulica 5, 2380 Slovenj Gradec.

V. Dodatne informacije v zvezi z razpisom

Vse dodatne informacije v zvezi z razpisom lahko zainteresirani

dobijo po telefonu vsak delovni dan na telefonski številki 02/ 88-121-24 (Marijan Klemenc) ali v prostorih Mestne občine Slovenj Gradec, Referat za občo upravo, pritličje soba P 008.

VI. Obdobje, v katerem morajo biti porabljena sredstva

Za namene iz I. točke razpisa morajo biti sredstva porabljena do 31.12.2004.

VII. Rok, do katerega morajo biti predložene vloge za dodelitev sredstev:

za ukrepe pod točko II in III se vlagajo vloge s predpisanimi prilogami najkasneje do 12. 11. 2004, v primeru prijave za oba ukrepa je potrebno poslati vlogo za vsak ukrep posebej.

Vloge s predpisano dokumentacijo morajo biti oddane v glavni pisarni – vložišču Mestne občine Slovenj Gradec ali poslani po pošti na naslov: Mestna občina Slovenj Gradec, Referat za občo upravo, Šolska ulica 5, 2380 Slovenj Gradec.

VIII. Obravnava vlog

Pravočasno prispene in pravilno označene vloge za razpisane namene bo obravnavala Komisija za dodeljevanje državnih pomoči za kmetijstvo, ki jo imenuje župan. O dodelitvi sredstev bo na predlog komisije odločal direktor občinske uprave.

Odpiranje vlog:

za namene pod točko II - 17. 11. 2004,

za namene pod točko III - 17. 11. 2004.

Odpiranje vlog ni javno. Prepozno prispene oziroma neustrezno opremljene vloge bodo zavrnjene, neutemeljene pa zavrnjene. Predlagatelj nepopolne vloge komisija v roku 3 dni od odpiranja vlog pisno pozove k dopolnitvi vloge. Rok dopolnitve je 7 dni od prejema obvestila. Vloge, ki jih vlagatelji v roku ne bodo dopolnili, se zavrne, neustrezno dopolnjene vloge pa zavrne.

Upravičenci bodo o izidu razpisa obveščeni s sklepom najpozneje v roku 30 dni od odpiranja vlog.

Upravičenec lahko vloži pritožbo za preveritev utemeljenosti sklepa v roku 8 dni od prejema sklepa, in sicer na naslov: Mestna občina Slovenj Gradec, Referat za občo upravo, Šolska ulica 5, 2380 Slovenj Gradec. V pritožbi morajo biti natančno opredeljeni razlogi, zaradi katerih vlaga pritožbo. Predmet pritožbe ne morejo biti postavljena merila za dodelitev sredstev. O pritožbi odloča župan.

IX. Sklenitev pogodbe

Medsebojne obveznosti med Mestno občino Slovenj Gradec in upravičencem se uredijo s pogodbo. ▲

Mestna občina Slovenj Gradec

Foto Ido Robnik

Občina Mislinja obsega zgornji del porečja reke Mislinje, doliško podolje z znamenito Hudo luknjo in kraškimi jamami ter del šentviškega višavja. Središče občine je večje naselje Mislinja, ki je znano po rojstnem kraju svetovno znanega slikarja Jožeta Tisnikarja. Manj znano pa je, da so ob vodni sili, železovi rudi in oglarstvu skoraj dvesto let delovale mislinjske fužine, od leta 1724 do konca 19. stoletja. Ob 280-letnici nekdanje železarne v Mislinji so ob občinskem prazniku obeležili ta dogodek. V nekdanjem zaselku Fužine, kot so ga starejši krajanji imenovali, so v soboto, 19. junija tega leta, v zanimivem parku nekdanje graščine (z zemljo je bila zravnana leta 1972), odkrili dve obeležji, ki v besedi in sliki prikazujeta razvoj železarne. Na tem dogodku sem v svojem govoru poudaril, da so imele fužine izredno velik pomen za domači in širši prostor. Številne generacije fužinarjev in plavžarjev, rudarjev in drvarjev, kovačev pa tudi glažutarjev ter furmanov so tod služile ta ubogi kruhek. Sedem mislinjskih fužin je obratovalo na razdalji treh kilometrov. Pod prvo, zgornjo ali Antonijevo fužino, je nekoliko nižje deloval Žigov ali srednji hamer, ki je danes neposredni ostanek te fužine. In v tej hiši se je rodil slikar Jože Tisnikar, častni občan občine Mislinja in Mestne občine Slovenj Gradec. Občina ima namen v nekdanjem fužinarskem prostoru urediti Tisnikarjevo spominsko sobo.

Od osmih lastnikov železarne so bili najpomembnejši: Michelangelo in Žiga Zois, mecen slovenske književnosti, naravoslovec, lastnik rudnikov in plavžev na Gorenjskem. Njegov nečak Anton Bonazza je z rodino Hagenauer podpiral šolski in kulturni napredek v Mislinji v prvi polovici 19. stoletja. Zgodovinskih in kulturnih sledi o rudarstvu, oglarstvu, fužinarstvu, kovaštvu in glažutarstvu na mislinjskem delu Pohorja je še danes veliko. Pomanjkanje rude, lastnega kapitala, konkurenca moderno organiziranih železarn

(Guštanj – Ravne na Koroškem, Store in Jesenice) ter prometna izoliranost so bili vzroki, da so v Mislinji fužine ugasnile.

Dr. Artur Perger, deveti lastnik železarne in veleposesti, je dokončno opustil železarstvo in proizvodnjo preusmeril v lesno-predelovalno industrijo. In leta

1902 je zaradi lesa zgradil znamenito gozdno železnico in jo leta 1914 elektrificiral. Obratovala je do leta 1957, nadomestila pa jo je gozdna cesta.

Na pobudo Turističnega društva Mislinja in nekdanje predsednice **Poldke Bezljaj** je obeležje o mislinjski železarni postavil Ko-

roški pokrajinski muzej Slovenj Gradec. Program ob otvoritvi je prijetno popestrila **Babnikova godba**, župan občine Mislinja **Viktor Robnik** se je zahvalil **Mirku Košanu**, direktorju KPM, in vsem, ki so sodelovali pri postavitvi obeležja. ▲

Otvoritev slovesnost ob spominskem obeležju; spregovoril je direktor Koroškega pokrajinskega muzeja Marko Košan.

Trak je prerezala Poldka Bezljaj, pobudnica postavitve spominskega obeležja.

Z leve: Marko Košan, direktor KPM, Alojz Krivograd, prof. zgodovine, Poldka Bezljaj, pobudnica postavitve obeležja, Viktor Robnik, župan Občine Mislinja, Jože Potočnik, prof. zgodovine.

Foto Franc Jurak

PRIZNANJA OBČINE MISLINJA

Občina Mislinja je tudi letos podelila odlikovanja, priznanja in zahvale za dosežke na različnih področjih dela in življenja.

LOVSKA DRUŽINA MISLINJA je prejela SREBRNI GRB

Lovska družina Mislinja deluje že od leta 1954.

V utemeljitvi za priznanje je bilo med drugim zapisano:

»Njeni člani so svojo dejavnost namenjali varovanju narave in vsa leta bdeli nad gojitvijo divjadi. Da jim je to res uspelo, dokazuje podatek, da se je v tem času stalež divjadi povečal za polovico. Družina je ves čas skrbela za dobre odnose z lovci sosednjih zelenih bratovščin in za dobre odnose s kmeti. Če ji škoda, ki jo divjad povzroči, ne bi uspelo obdržati na razumljivem nivoju, bi se odnosi lahko neprijetno zaostriili.

V prizadevanjih, da bi ostala narava lepa in čista, so lovci vsako pomlad izvajali očiščevalne akcije. S svojim vzgledom in ravnanjem so tudi krajane prepričali, da tone odpadkov ne sodijo v gozdove, na jase in v jarke.«

V Lovski družini Mislinja so gojili tudi društveno dejavnost, v Završah so zgradili nov lovski dom, organizirali so razna predavanja po šolah, otroke seznanili z lovskim bontonom in ob raznih priložnostih pripravljali lovske razstave.

MAJDA SINREIH - DOBITNICA BRONASTEGA GRBA OBČINE MISLINJA

»Majda Sinreih je bila na Ramšakovi domačiji na Kozjaku, kjer živi in kmetuje še danes, rojena 14. marca leta 1951. Čeprav se ji želja, da bi postala zdravnica, ni uresničila, je bila vselej pripravljena pomagati sosedu, znancu ali pohodniku, ki ga je pot privedla mimo njene kmetije.

V prizadevanjih za napredek kraja je delovala v Krajevni skupnosti Dolič in v času obnove cerkve sv. Florjana v Župnijskem pastoralnem svetu. S poslušom za novosti v razvoju kmetijstva se je kot dekle vključila v Aktiv mladih zadrugnikov, pozneje pa se je znašla v upravnem odboru Kmetijske zadruge Slovenj Gradec. V občini Mislinja je članica Komisije za kmetijstvo in gozdarstvo že v drugem mandat-

Za lovsko družino Mislinja je odlikovanje iz županovih rok prejel Oto Skobir.

Majdi Sinreih je priznanje predal župan Viktor Robnik.

nem obdobju. Kot dolgoletna predsednica Društva kmečkih žena je poznana po vsej Mislinjski dolini. Njeno uspešno vodenje je pritegnilo v vrste društva že preko 200 članic.

Majda je odprta, vedrega značaja in njen smisel za humor je vabljava reklama za dobro obiskane strokovne ekskurzije in srečanja.

Organizacijskim in kulinarčnim odlikam dodaja Majda Sin-

reih še literarne. Rada kaj napiše, kar lahko preberemo v Kmečkem glasu in Viharniku. Njen smisel za to se zrcali tudi v letošnjem glasilu Društva kmetič Mislinjske doline, ki ga je izdala v sodelovanju s še nekaterimi članicami.

Tako so zapisali v glasilu Občine Mislinja.

Za posebne dosežke so prejeli priznanje župana:

Gorazd Robnik, Klemen Zajc, Jernej Stvarnik in Tine Tajnik.

Zahvalo župana so prejeli: Andreja Balažič, Lavra Borovnik, Teja Dvorjak, Mateja Javornik, Nejc Jelenko, Tadeja Kocman, Janja Kotnik, Marjanca Matvoz, Nuša Miklašič, Mitja Naveršnik, Tjaša Pušnik in Jože Rošer. ▲

ŠESTO SREČANJE GORSKIH STRAŽARJEV NA GROHOTU POD RADUHO

MIRKO TOVŠAK, oec.

Gorski stražarji so pozorno spremljali predavanje Milana Goloba.

Vedno pripravljen poprijeti za delo, če gre za ohranitev narave – načelnik Janez Juvančič

Načelnica odseka...

In še »gasilski posnetek« na običajnem mestu pred kočo na Grohotu.

Foto Mirko Tovšak

V okviru Meddruštvenega odbora Planinske zveze Slovenije deluje tudi skupina gorskih stražarjev – varnostnikov narave, ki posebej skrbi za varovanje narave, rastlinstva in divjih živali v našem hribovitem svetu. Načelnik te skupine je znani planinski delavec **Janez Juvančič**, ki redno poskrbi tudi za usposabljanje in izobraževanje svojih članov. Tako je postala že tradicija, da se koncem maja ali v začetku junija srečajo na Grohotu pod Raduho vsi člani te skupine, kjer se udeležijo poleg družabnega srečanja tudi vsakoletnega izobraževalnega tečaja o varstvu narave in ohranjanju čistoče v našem gorskem svetu. Letošnji predavatelj **Milan Golob**, dipl. ing. gozdarstva, iz enote Zavoda za gozdove Črna

je letošnjim udeležencem predstavil projekt Natura 2000, ki je sofinanciran tudi s strani EU, v okviru tega pa še projekt ohranjanja narave v Kamniško-Savinjskih Alpah in vzhodnem delu Karavank. V ta del je vključen tudi gorski svet v okolici Pece, Raduhe in Olševe, ki je za koroške planince še posebej privlačen.

Gorski stražarji so srečanje izkoristili tudi za svoj redni sestanek, na katerem so za naslednje mandatno obdobje ponovno potrdili načelnika Juvančiča in se dogovorili o akcijah v letošnjem letu. Srečanja se je udeležila tudi načelnica za varstvo narave pri Planinski zvezi Slovenije **Rozi Skobe** in **Martin Albreht**, ki je zastopal sosednji savinjski MDO ▲

PRIDITE NA GRAJSKI PIKNIK

1. avgusta 2004 na Vodriž

Program:

ob 13.30 uri sveta maša pri kapelici ob gradu Vodriž,
ob 14.30 uri veseloigra Figole – fagole,
ob 16.30 piknik, podelitev priznanj in zabava pri kmetiji Prijolič.

Vabljeni!

PRIMESTNA VAŠKA SKUPNOST ŠMIKLAVŽ

IDA ROBNIK

V JESENI BODO MALČKI STOPILI V NOVE ŠOLSKE PROSTORE

Primestno vaško skupnost Šmiklavž sestavljajo zaselki: Graška gora, Šmiklavž in Vodriž, v katerih prebiva ca. štiristo prebivalcev v osemdesetih gospodinjstvih. Na tem območju živi pretežno kmečko prebivalstvo, nekaj je delavskih družin, nekaj pa mešanih. Vaško skupnost že drugo leto vodi **Vinko Šmon**, po domače Bučinek, ki si je skupaj s krajanji močno prizadeval, da so nižji razredi osnovne šole ostali v tej skupnosti. Povedal je:

»Krajanji Primestne vaške skupnosti Šmiklavž se zavedamo, da je osnovna šola najbolj pomembna ustanova, ki v kraju povezuje ljudi in tako posredno vpliva na poseljenost. Kljub nekaterim nasprotovanjem smo našli rešitev in v dogovoru z županom in člani mestnega sveta uspeli obnoviti šolski objekt in ga preurediti tako, da smo zmanjšali površino šole in pridobili prostor še za tri stanovanja. Tako bodo nižji stroški vzdrževanja. Vemo, da je šolanje v takem malem kraju dražje, vendar smo pripravljeni storiti marsikaj, da šola ostane. Z veseljem ugotavljam, da bo sedem naših malčkov, ki bodo letos pričeli z devetletnim šolanjem, stopilo v lepe, obnovljene prostore. V naslednjih letih pričakujemo še večje število otrok, kar pa nam zagotavlja, da bodo ljudje ostali v kraju.

V obnovljenem šolskem objektu smo dobili svoje prostore tudi za dejavnost vaške skupnosti in Kulturnega društva Šmiklavž z veliko vloženega prostovoljnega dela članov sveta vaške skupnosti in kulturnega društva. Del sredstev za te prostore je prispevala mestna občina, za društvene prostore pa društvo samo.

Primestna vaška skupnost Šmiklavž pa posveča posebno pozornost tudi cestam. Prizadevanja za asfaltno povezavo s šoštanjsko in velenjsko občino so uresničili pred leti, v tem letu pa gradijo asfaltno cesto na Jenino proti vodnemu zajetju, ki bo predvidoma končana v mesecu oktobru. V naslednjem obdobju želijo urediti in asfaltirati to cesto še naprej proti kmetiji Kac, p. d. Marušek. Skupaj z Mestno občino načrtujejo razsvetljavo naselja Šmiklavž.

Vinko Šmon je še dodal: »Naše cilje in predloge smo uspeli realizirati, tare pa nas problem vzdrževanja gozdnih cest, ki jih je na našem območju precej. Želimo, da se ta problem sistemsko reši.«

Vaščani Primestne vaške skupnosti Šmiklavž so poznani kot vneti kulturniki. Njihove poletne prireditve na gradu Vodriž privabijo vsako leto več obiskovalcev od blizu in daleč. Kar dve kulturni društvi delujeta v tej skupnosti: Kulturno društvo Graška gora in Kulturno društvo Šmiklavž, ki sodelujeta pri vseh prireditvah, ki se zgodijo v Primestni vaški skupnosti.

Predsednik šmiklavškega društva je v tem

Dela na objektu šmiklavške šole so v zaključni fazi.

Vinko Šmon, predsednik sveta vaške skupnosti Šmiklavž

Predsednik KD Šmiklavž Maks Kramljak

mandatnem obdobju **Maks Kramljak**, ki je predstavil društvo in letošnji program prireditev:

»Društvo je bilo ustanovljeno leta 1977, njegova glavna dejavnost pa je gledališče in skrb za pripravo kulturnih prireditev v kraju. Šteje šestdeset članov, med njimi je dvajset zelo aktivnih. V okviru društva deluje še nogometna sekcija.

V letošnjem letu smo že pripravili naslednje prireditve: proslavo ob materinskem dnevu in sodelovanju z osnovno šolo, za prvomajske praznike in v času vstopa v EU smo postavili mlaje, 23. maja že štirinajsto prireditev »Z dobro voljo v našo vas«. V našem programu aktivnosti je tudi ureditev prireditvenega prostora in grajskega ribnika pri gradu Vodriž in seveda osrednji dogodek, grajski piknik 1. avgusta letos, v okviru praznika Primestne vaške skupnosti

Šmiklavž. Med delovne akcije smo uvrstili vzdrževanje Pušcavnikove poti od Bučineka do gradu Vodriž. Za grajski piknik smo letos pripravili novo veseloligo z naslovom Figole - fagole, ki jo je napisal naš član društva in igralske skupine **Alojz Vošner**.

Po pikniku bomo 28. avgusta pripravili še program ob otvoritvi osnovne šole, na jesen pa gostovanja z igro in zaključek leta.

Gledališka skupina vsako leto pripravi novo igro in po grajskem pikniku z njo nastopi še najmanj petnajstkrat. Gostujejo po raznih prireditvah v krajih domače občine in sosednjih občinah Velenje in Šoštanj, po celi Koroški, nastopili pa so tudi že v Avstriji. Zadnja leta igrajo veseloigre; ocenjujejo, da jih ljudje raje obiskujejo. Prejšnja leta jim je veliko pomagal in svetoval gledališki igralec **Emil Aberšek**.

S svojo dejavnostjo pestrijo vsakdan ljudem svojega kraja, hkrati pa skrbijo, da se ohranjajo običaji iz preteklih obdobij pa tudi objekti, ki so pod varstvom Zavoda za varstvo kulturne krajine. Mnogo truda morajo vložiti tudi v to, da priskrbijo sredstva za izvedbo svojih zastavljenih programov, saj je tu Zveza kulturnih organizacij in društev nekoliko skopa. Prizadevajo si tudi, da bi Zavod za varstvo kulturne dediščine prevzel v lastništvo uporabne površine okoli gradu Vodriž, za katere morajo sedaj skrbeti sami. ▲

VIHARNIK

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d.d. 2380 Slovenj Gradec, Vorančev trg 1

zanj: direktor Silvo Pritrznik, univ.dipl.inž.gozd.

Telefon: 88/ 43-332,

faks: 88/ 42-684,

E-mail: viharunik@gg-sg.si

Odgovorna in

glavna urednica: Ida Robnik

Uredniški odbor:

Marlena Humek, Gorazd Mlinšek, Jože

Potočnik, Ida Robnik in Brane Širnik

Lektorica: Marta Krejan

Idejna zasnova in grafično oblikovanje:

Marlena Humek

Priprava za tisk: Forma Hutter, Maribor

Tisk: ZIP CENTER, Ravne na Koroškem

Vse pravice pridržane,

© Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec

2004.

Fotografije in teksti © avtorji

Oblikovalska zasnova Viharnika: Peter

Vernik in Marlena Humek

Avtor fotografij in

teksta na naslovnici: Franc Jurač.

Na podlagi mnenja ministrstva za

informiranje z dne 30.1.1992 je

Viharnik proizvod informativnega

značaja (točka tarifne številke 3).

BERNEKERJEVA POT - turistična pohodniško - kolesarska pot

KATARINA ŽAGAR

Fotografije: Katarina Žagar, Boštjan Temnik

Bernekerjevo pot smo v spomin na slavnega rojaka uredili Legenčani v okviru študijskega krožka Vključitev značilnosti našega podeželja v turistično ponudbo. Člani študijskega krožka: Dragica Gornjec, Marjan Krevh, Boštjan Temnik, Franciška Peretin, Slavko Petelin, Jože Rotovnik, Marjan Linasi, Klavdija Sušec, Jožica Podgrajšek, Marjan Žagar in Katarina Žagar z mentorico Slavico Berzelak.

Projekt Študijski krožki poteka pod okriljem Andragoškega centra RS.

Finančno in materialno so nam pomagali: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Mestna občina Slovenj Gradec, Poklicna gostinska in lesarska šola Slovenj Gradec, Imont d.o.o. Dravograd, Jože in Marija Rotovnik, Podjetniški center Slovenj Gradec.

Informacije: Turistično društvo Legen (ga. Franciška Peretin, 041/ 390 141), Turistična pisarna Mestne občine Slovenj Gradec (02/ 88 12 116) in Podjetniški center Slovenj Gradec (02/ 88 42 927).

Vabimo vas, da se odpravite na pohod – peš ali s kolesom – po čudoviti naravi zahodnega Pohorja do rojstnega kraja kiparja Franca Bernekerja.

FRANC BERNEKER

Temni gozdovi, razpotegnjeni pašniki, strma pobočja, svež zrak in bistri studenci so zaznamovali življenja preprostih kmetov na samotnih hribovskih kmetijah Pohorja. V tak svet je prve korake, ki so ga kasneje odpeljali v dolino in dalje po domovini in tujini, naredil Franc Berneker, prvi slovenski kipar moderne (1874-1932). Trmasto vztrajen je kljub velikemu pomanjkanju, s katerim je bilo prežeto njegovo življenje, uspel uresničiti svoje umetniško poslanstvo!

Rojen 4. oktobra leta 1874 kot nezakonski otrok Marije Berneker je zgodnja otroška

leta preživel pri stari mami na visoki pohorski kmetiji, po njeni smrti pa je prišel k materi, ki je služila v starotrškem župnišču. Tu je bil njegov prvi dobrotnik župnik in pisatelj Davorin Trstenjak. Že zgodaj je pokazal umetniško nadarjenost. Prve kiparske izkušnje je dobil v uku pri podobarju in pozlataju Ignaciju Oblaku iz Celja.

Na Dunaju je uspešno končal Akademijo za upodabljajoče umetnosti in se vključil v dunajski krog slovenskih slikarjev in pisateljev moderne, ki so ga spodbujali in mu pomagali. Po prvi svetovni vojni se je vrnil v Ljubljano, kjer se je nadaljevalo njegovo težko življenje, saj ni dobil primerne službe, kiparska naročila pa so bila skromna. Umrli je 16. maja 1932 v eni izmed dvoran Narodne galerije v Ljubljani.

Franc Berneker je deloval na področjih ateljejskega in nagrobnega kiparstva ter se proslavil v javni spomeniški plastiki, še posebej s spomenikom Primožu Trubarju, ki stoji v parku Tivoli v Ljubljani. Številna kvalitetna dela so ga povzdignila v najpomembnejšega slovenskega impresionističnega kiparja. Največ kiparskih del hranita Narodna galerija v Ljubljani in Koroška galerija likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu.

Mestna občina Slovenj Gradec vsako leto podeljuje Bernekerjevo nagrado za najvidnejše dosežke na področju kulture.

BERNEKERJEVA POT

Izhodiščna točka Bernekerjeve poti je gostilna Rotovnik, po domače Plesnik. Po 2. svetovni vojni je vodenje gostilne, ki datira v leto 1838, prevzel Oskar Rotovnik z ženo Pepco.

V tistih časih so gostilno zaradi odlične kuhinje in lepo urejene okolice imenovali »Mali Brioni«. Danes gostilno, ki je poznana po dobri domači hrani, vodi Jože Rotovnik z ženo Marijo in hčerko Heleno.

Ob potoku Barbara pri Gateju zavijemo desno in se po strmi vijugasti gozdni stezi povzpemo do cerkvice sv. Barbare.

CERKEV SV. BARBARE, ki leži na nadmorski višini 827m v zavetju pohorskih gozdov, je prvič omenjena leta 1519. Poznogotska cerkev ima poslikan kasetiran strop iz 17. stoletja, gotski kip sv. Barbare iz 16. stoletja in Mersijev oltar.

Zanimiva lega cerkve sv. Barbare, zaščitnice rudarjev, dokazuje, da so v preteklosti na tem delu Pohorja rudarji kopali železovo

rudo in kremen.

Po gozdni in travniški stezi pridemo do **Bernekerjevine**, rojstnega kraja kiparja Franca Bernekerja.

BERNEKERJEVA ROJSTNA HIŠA – pohorska dimnica

Bernekerjeva rojstna hiša je tipičen primer posvetne, splošne, »ljudske« arhitekture. Takšen tip kmečke hiše je bil v manjših različicah razpoznaven po vsem Pohorju, predvsem na tem območju. Na kraju samem je ohranjen le del nekdanje hiše, ki jo je rekonstruiral študent arhitekture Boštjan Temnik.

Hiša je imela strmo slamnato streho, ki je prekrivala tricelični »alpski« tloris. Iznajdljiv in uporaben arhitekturni člen je predstavljal vstopni »gank, ki je izrabil naklon terena.

Hiša je bila delno podkletena, imela je prostor mansarde (»jespe«), ki pa je bila tako kot pri večini primerov bivanjsko neizkoriščena. Poseben pečat je dajala hiši t.i. brunasta gradnja.

rekonstrukcija Bernekerjeve domačije (Boštjan Temnik)

Pri t.i. Berneškem križu se pot razcepi: na levo je 30 minut hoda do Koče na Kremžarjevem vrhu (Planinska transverzala), na desno vodi Bernekerjeva pot po gozdni stezi do Kašivnika. Na križišču lahko pot nadaljujemo v dveh smereh:

kapelica pri kmetiji Krenkar

1. Bernekerjeva pot – mimo gostoljubnih kmetij in prijaznih domačinov (7 km)

Naravnost po gozdni cesti mimo kmetije Golob, kjer se odpira pogled na Partizanko, in naprej do ekološke kmetije Krenkar.

Kmetija se ponaša s staro kovačnico, kozolcem, kapelico in mogočnim kostanjem. Na kmetijah boste popotniki gostoljubno sprejeti.

Mimo Krenkarjeve kapelice se desno po travniški stezi spustimo nad kmetijo Stojan in dalje po gozdni stezi do izhodiščne točke poti.

2. Bernekerjeva pot – po cesti mimo Paučkovih bolnic (10 km)

Če v križišču pri Kašivniku zavijemo na levo, se po gozdni cesti, ki je primerna tudi za kolesarjenje, spustimo do partizanske bolnišnice Trška gora – Sladki.

PARTIZANSKA BOLNICA TRŠKA GORA – SLADKI

Gozdovi zahodnega Pohorja so med 2. svetovno vojno nudili varno zatočišče partizanskim bolnišnicam, imenovanim po dr. Ivanu Kopaču – Paučku.

Pod njegovim vodstvom je bilo do konca vojne zgrajenih 6 partizanskih bolnišnic za okrog 300 ranjencev. Med seboj so bile oddaljene do uro hoda in niso smele vedeti ena za drugo. Zgradili so jih na strmih pobočjih v bližini gorskih studencev ali pa so do vode, ki jim je služila tudi za prikrivanje sledi, prišli s kopanjem. Edina ohranjena in obnovljena kot muzej na prostem (pod okriljem Koroškega pokrajinskega

muzeja) je bolnišnica Trška gora – Sladki, ki je delovala od 1.1.1945 do konca vojne. Pod njo teče potok Porodnica, ki izvira pod Malo Kopo in ima po pripovedovanju domačinov številne zdravilne lastnosti.

Po gozdni cesti pot nadaljujemo do turistične kmetije Klevž, kjer se Helena in Jure Rotovnik ukvarjata z izletniškim in stacionarnim turizmom.

Pohodniki lahko pri njih prenočite ali pa se okrepčate z domačim narezkom, moštom in drugimi dobrotami. Sprejemajo tudi naročila za zaključene skupine.

S KOLESOM DO BERNEKERJEVINE

Pot lahko prevozite tudi s kolesom. Iz Slovenj Gradca ali Šmartna krenete po asfaltirani cesti mimo cerkvice sv. Jurija in gostilne Plesnik proti Kopam in zavijete na levo pri tabli Zgornji Legen. Pot se vzpenja ob kmetijah Krenkar, Hribnik in Golob do križišča pri Kašivniku, kjer se lahko do Bernekerjevine odpravite peš ali pa se spustite naprej po gozdni cesti mimo Paučkovih bolnic, Cajnske vile in kmečkega turizma Klevž do izhodiščne točke. Kolesarska pot v dolžini cca. 13 km je relativno zahtevna in primerna za kolesarje z dobro kondicijo.

ZANIMIVOSTI NA POTI

Ob poti boste opazili številna znamenja – kapelice, ki so jih domačini postavljali v opomin na velike nesreče in bolezn ali pa v zahvalo za uslišane prošnje. Ponavadi stojijo ob romarskih in drugih poteh, kjer popotnike opozarjajo na svoje sporočilo kot kapelice pri cerkvi sv. Barbare, pri kmetijah Golob, Krenker, Klevž in številne druge.

Pohorje je bogato s številnimi vodnimi izviri, zato se boste lahko med potjo večkrat okrepčali z bistro vodo pohorskih studencev, ki se v potokih Barbara, Žabnica, Reka in Porodnica spuščajo v dolino. Znan je tudi pohorski granit – tonalit.

Bogastvo voda je pohorskim kmetom omogočalo izkoriščanje tega vodnega vira za preživetje tudi z obratovanjem številnih mlinov, žag, kovačnic. Nekoč mogočni so danes le še spomin: Plesnikov, Trbulov, Starčev, Kurnški, Krenkerjev, Stojanov mlin, Plesnikova, Slonška, Stojanova žaga in drugi.

Ker mnogokrat zgolj obdelovanje zemlje na visokih pohorskih kmetijah ni omogočalo preživetja številne družine, so dodatni zaslužek iskali tudi v kuhanju oglja, kopanju železove rude (za fužine) in kremena (za proizvodnjo pohorskega zelenega stekla).

Največje bogastvo Pohorja so njegovi gozdovi, kjer danes prevladujejo iglavci, saj so kmetje predvsem listavce sekali za potrebe glažut, fužin in lesne industrije. Z volovi so les vozili v dolino po globačah, speljanih praviloma ob robu gozda. ▲

Čeprav je od prve svetovne vojne minilo že prek osemdeset let, se je marsikje še vedno spominjajo z grenkobo, kajti tudi ona je puščala za seboj domove brez gospodarjev, družine brez očetov in sinov ter vdove in sirote, mnogi pa so ostali pohabljeni in zaznamovani za vse življenje.

Tudi Razbor je moral takrat plačati svoj krvni davek. Na spominski plošči padlim v prvi svetovni vojni na razborskem pokopališču so imena starih razborskih rodov, kot so Šumah, Lesnik, Potočnik, Podstenšek, Kavnik, Slivnik in še mnogo drugih. Na teh domovih danes živijo in gospodarijo že njihovi vnuki in pravnuki, nekatere rodovine so že izumrle ali pa so se odselile iz Razborja. Na spominski plošči piše med drugim tudi sledeče: »Ljubezen vas je gnala za domovino v boj!« Kakšna prevara je bila to za mlade fante in moške, ki niso poznali druge domovine kot svoj rojstni dom, domače njive, travnike in gozdove, pa so morali iti prelivati kri v tuje dežele, za domovino, ki je niso poznali.

To je bila usoda slovenskih mož in fantov dolga stoletja.

Objavljena slika kaže skupino slovenskih mož in fantov – avstro-ogrskih vojakov v Gradcu leta 1916. Baje so pripadali 78. pešadijskemu regimentu (Achtundsiebzigste Infanterie Regiment in Graz). Po kratkotrajnih vajah so morali takoj oditi na fronto v Rusijo. Prvi z leve strani v zadnji vrsti stoji Franc Triplat - Krivonogov deda iz Razbora. Doma na Krivonogovi domačiji je moral zapustiti ženo in sedem nepreskrbljenih otrok, katere je morala mati in žena Magdalena vzdrževati in preživljati s skromnimi pridelki malo rodovitne gorske kmetije. Vendar pa so imeli srečo, da se je mož in oče po končani vojni in kratkem ujetništvu spet vrnil živ in zdrav med njih. Na žalost pa usoda ni bila z vsemi tako prizanesljiva in mnogi izmed njih so ostali za vedno na tujih bojnih poljanah.

ZVEZA HRANILNO KREDITNIH SLUŽB SLOVENIJE, p.o. LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
Telefon 02 883 93 00

Blagajniška mesta:

Slovenj Gradec, Celjska 7	tel. 02 88 39 313
Mislinja	tel. 02 88 50 210
Dravograd	tel. 02 87 70 140
Radlje ob Dravi	tel. 02 87 70 150
Prevalje	tel. 02 87 50 220

V naši hranilno kreditni službi vam nudimo zaupno, zanesljivo, varno in gospodarno urejanje vaših denarnih zadev. Poslujemo s poslušom za vsakega komitent.

VARČEVANJE

Ponujamo ugodne obrestne mere za vse vrste vezanih tolarških depozitov.

TRANSAKCIJSKI RAČUNI:

- za samostojne podjetnike, društva
- za imetnike dopolnilnih dejavnosti na kmetijah
- za fizične osebe

NOVA PONUDBA:

HRANILNA KNJIŽICA OBROČNEGA VARČEVANJA KREDITI:

- vse vrste dolgoročnih in kratkoročnih kreditov, ugodno tudi za nakup kmetijskih zemljišč

DODATNA PONUDBA.

- **MAGNA** kartica
- plačilna kartica **ACTIVA** – možnost dviga gotovine na bančnem avtomatu
- vplačilno mesto za **vzajemne sklade KD Investments (GALILEO, RASTKO, KD BOND)**
- zavarovalniške storitve za zavarovalniško hišo **SLOVENICA**

OHRANJAMO TRADICIJO IN SKRBIMO ZA RAZVOJ!

PLANINSKO SREČANJE NA PAŠKEM KOZJAKU

MIRKO TOVŠAK, oec.

Planinsko društvo Vitanje vsako leto koncem maja pripravi srečanje planincev na Paškem Kozjaku. Takrat namreč dobera pozeleni planjava Ojstrica, ki leži v neposredni bližini najvišjega vrha Paškega Kozjaka Basališča, v tem času pa ponavadi zacvetijo tudi šmarnice, ki jih je na tej planjavi zelo veliko. Letos je organizatorjem prireditve vreme kar grdo zagodlo, zato so morali srečanje dvakrat preložiti, končno pa so se vremenske razmere toliko uredile, da so lahko srečanje organizirali prvo nedeljo v mesecu juniju.

Ob lepem vremenu se je na Ojstrici zbralo preko tisoč planincev, na osrednji proslavi pa so sodelovali otroci iz Osnovne šole Vitanje, predstavniki planinskega društva in predstavniki občine Velenje. Po končanem kulturnem sporedu se je druženje planincev ob lepem vremenu zavleklo vse do poznih popoldanskih ur. Na srečanju smo zasledili tudi veliko planincev iz sosednjega planinskega društva Mislinja, veliko pa je bilo tudi domačinov iz okoliških vasi Paškega Kozjaka. ▲

Prijetno vzdušje na srečanju ob zvokih mladih muzikantov

Vseh udeležencev se na fotografijo ne da zajeti, ker se raztepejo dobesedno po vsej Ojstrici

RUDOLF KOTNIK – SEČNJAKOV RUDI 70 LET

ANTON LAH

Natanko 14. marca 2004 je Sečnjakov Rudi praznoval svoj sedemdeseti rojstni dan. Rodil se je 14.3.1934 pri Sečnjaku, kot šesti od številne dvanajstčlanske družine. Že kar v rani mladosti se je moral spoprijeti z delom. Na eni strani ubogati ukaze staršev in starejših bratov in sester, na drugi strani pa varovati mlajše otroke; tako, da mu dela ni nikoli zmanjkalo.

Po končani nemški in slovenski šoli je ostal doma na kmetiji in pomagal staršem, drugi bratje in sestre pa so se razkropili po svetu. Starejši so se poročili, mlajši pa so poiskali zaslužek drugod. Nekaj pa jih je že vsemogočni gospodar vsega živega poklical k sebi. Ostal je skoraj sam s starši na kmetiji. Star je bil že 33 let, ko si je našel svojo življenjsko sopotnico. Leta 1967 sta se tudi poročila. V

Rudolf Kotnik

srečnem zakonu so se jima rodili štirje otroci, Kristina, Agica, Beno in Irena. Po smrti staršev je leta 1979 prevzel posestvo in s pridno ženo sta lepo gospodarila naprej. Vendar, kot pravi pregovor, da nesreča nikoli ne počiva,

jim je leta 1969 strela uničila gospodarsko poslopje. Veliko dela in odrekovanja je bilo potrebno, da so si lahko zgradili nov hlev in nakupili stroje. Pozneje je zrasla še nova hiša. Skratka, uredili so si domačijo tako, da je danes v ponos kraju. Vsa ta skrb in delo pa je bila največ na njegovih ramenih. Druga velika nesreča pa se je zgodila, ko je pri spravljanju sadja leta 1981 padel s hruške in si močno poškodoval hrbtenico. Kar nekaj let je bolehal in še danes občuti posledice.

Rudi je zelo rad pomagal tudi drugim sosedom, kmetom iz bližnje in daljne okolice. Skorajda ni kmetije na Selah, kjer ne bi pomagal pri košnji velikih travnikov, pri stelerajah in drugih kmečkih opravilih, kot so postavljanje novih gospodarskih poslopj, hiš ali strojnih lop. Ker pa se

je po končanem delu navadno zapelo, on pa je bil vedno odličen pevec, mu je to zelo ugajalo.

Že od mladih nog je bil zvest kulturi, saj je bil od samega začetka član moškega pevskega zbora Ksaver Meško Sele-Vrhe. Zadnja leta pa mu zdravje in delo ne dopuščata, da bi lahko še aktivno sodeloval kot nekoč. Zato so mu prišli kolegi pevci na rojstni dan voščiti za 70-letnico in mu med drugimi zapeli tudi lepo slovensko pesem Slavljenc današnji.

Tudi mi mu voščimo in zaželimo še na mnoga leta zdravja, sreče in zadovoljstva, veliko veselja pa mu vedno, kadar ga obiščejo, prinašajo vnuki Dejan, Matej, Janja, Anže, Žiga, Niko in Špela, tako da nikoli ni osamljen. ▲

SREDNJEVEŠKE PRIREDITVE V SLOVENJ GRADCU

STANKO HOVNIK

V Slovenj Gradcu so 30. maja letos v počastitev praznika pod imenom Odprta vrata Slovenj Gradca organizirali srednjeveške vaške prireditve Turistično društvo, Mestna občina Slovenj Gradec in podjetje Perger. Prireditve si je ogledalo okoli tri tisoč ljudi, ki so občudovali več kot dvesto kostumiranih ljudi iz raznih krajev Slovenije.

Događanje na slovenjgraškem Trgu svobode, ki se je ob tej priložnosti preselilo v čas okoli leta 1500, ko je v mestu vladal cesar Maksimilijan, se je začelo s srednjeveško tržnico, kjer so ponujali izdelke srednjeveških rokodelcev – kovačev, čevljarjev, medicinarjev ... Hkrati je potekal tudi zanimiv srednjeveški kulturno-zabavni program s plesalci srednjeveških plesov, z nastopi tujih in domačih vitezov, mečevanjem, predstavili so se požiralci ognja, žonglerji, metalci zastav in mnogi drugi. Na poti v Celovec se je ta dan ustavil tudi kranjski deželni glavar s spremstvom, ki ga je sprejel v srednjeveška oblačila odet slovenjgraški župan Matjaž Zanoškar. V krčmi so ponujali hrano, podobno tisti iz srednjeveških časov: pečenega zajca, odojka in kokoš z dodatki. Ulice so bile polne srednjeveških likov in posebnežev, plesalke iz Škofje Loke so celo pripravile srednjeveško modno revijo in se ponosno razkazovale številnim obiskovalcem. ▲

Kranjski deželni glavar s spremstvom

Srednjeveški pohod po ulicah Slovenj Gradca

RAZSTAVA SLIK JELKE LESKOVAR

STANKO HOVNIK

V avli Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, v galeriji dr. Staneta Strnada, je bila 3. junija 2004 otvoritev razstave slik Jelke Leskovar – Slemenik, slikarke in likovne pedagoginje (sedaj upokojene), rojene v Slovenj Gradcu.

Po končanem šolanju na učiteljskišči je bila najprej zaposlena v Velenju, nato v Mariboru, kjer je končala študij na PA, katedri za likovno vzgojo. Na njeno slikarsko in likovno delo so vplivali profesorji: Maks Kavčič, Lajči Pandur, Zlatko Zei in Slavko Kores.

Slikarka se uvršča v krog umetnikov, ki jih odlikuje študiozen in iskren pristop k likovnemu ustvarjanju, grajenem na realističnih izhodiščih. Njene slike so prepo-

jene z intenzivnostjo barv, harmonije in so grajene na klasični kompoziciji. Teži k dovršenosti in čustveni prevzetosti, je realista, vendar se loti tudi sodobnejših načinov ustvarjanja. Uporablja različne tehnike, najraje slika tihožitja in pokrajine. Sodeluje na likovnih srečanjih in kolonijah po Sloveniji in Avstriji, je mentorica likovne sekcije KD Studenci Maribor in članica likovne sekcije KUD Angele Besednjak Maribor.

Za svoje ustvarjanje je prejela številna priznanja. Doslej je imela sedemnajst samostojnih razstav.

V kulturnem programu so sodelovale pevke ljudskih pesmi Postavkova dekleta. ▲

Razstava slik Jelke Leskovar

PRAZNUJEMO

MILAN RAZDEVŠEK 80 letnik

JOŽE POTOČNIK, prof. zgodovine

Življenjska pot Milana Razdevška je bogata in bolj znana starejši generaciji. Bil je udeleženec NOB od leta 1943, dolga leta upravitelj Splošne bolnišnice Slovenj Gradec in vidno aktiven v javnem življenju v kraju, zlasti na telesno-kulturnem področju.

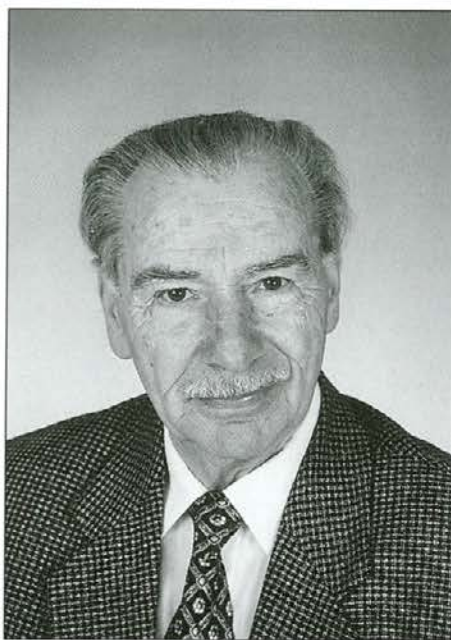
Rodil se je v prijaznem naselju Ponikva 9. julija 1924, v hmeljarski Savinjski dolini blizu Žalca. Odraščal je v številni Flernetovi narodno zavedni kmečki družini.

Njegov najbližji sodelavec primarij dr. Drago Plešivčnik, direktor bolnišnice, je ob njegovem šestdesetem jubileju leta 1984 zapisal:

»Odraščal je na sončnih obronkih Ponikve pri Žalcu, ki so mu vtisnili vedrino v njegov značaj. Z zavzetim delom si je utrjeval žilavost, vztrajnost in znanje. Preizkus poguma, ponosa in upornosti je zmagovito prestopal kot aktivist in član Okrajnega odbora OF v šaleško-mislinjskem okrožju in pozneje kot obveščevalec Tomšičeve brigade. V tem boju za narodovo samobitnost in boljše življenje je spoznal grenkobo žrtvovanja, saj mu je oče izdihnil kot taboriščnik v Dachau, brat pa je bil obešen med mučeniki Frankolovega. Ta doživetja so se globoko vtisnila v njegovo mlado misel. Ostal je nepomirljiv branitelj v boju sprejetih načel. Po vojni se je po opravljanju kadrovskega dela v okraju Prevalje 1. februarja 1949 zapisal Splošni bolnišnici Slovenj Gradec. Od tedaj se mu tu nabirajo točke za stalnost, saj zavoda ni več zapustil. S svojim znanjem in prizadevnostjo je v delovni organizaciji prevzemal nove in bolj odgovorne dolžnosti. Kljub obilici poslova se je šolal ob delu in diplomiral na Višji pravni šoli v Mariboru leta 1967. Svoj značaj pa je ob skrbi za bolnike plemenitil z vneto in doslednostjo. S posebnim navdušenjem se je posvetil izgradnji in posodabljanju bolnišnice. V zadnjih tridesetih letih se ni zgodilo ali preuredilo v bolnišnici nič, kjer Razdevšek ne bi odločilno sodeloval.«

Povojni čas je terjal nove obveznosti in nove naloge. Milan si je ustvaril družino. Z ženo Štefko, Korošico iz Črne na Koroškem, imata sina Milana, ki z družino živi in dela v Mariboru, hči Boža pa v Slovenj Gradcu.

Milan Razdevšek je bil polnih 34 let upravitelj bolnišnice in odgovoren za upravno-pravne in ekonomsko-finančne zadeve ter investicije. To je bil čas, ko so bolnišnico vodili direktorji – primariji: dr. Lojze Simoniti, dr. Stane Strnad in dr. Drago Plešivčnik. Upravitelj Razdevšek se dobro in večkrat spominja težkih povojnih razmer, ki jih je doživljala tudi naša bolnišnica. Toda gospodarska rast koroške regije in Šaleške doline

in prebivalstva, ki je omogočalo brezplačno hospitalno zdravljenje, vse to je terjalo, da so bolnišnico širili in modernizirali z novimi objekti.

Direktor bolnišnice, primarij dr. Drago Plešivčnik je v predlogu za občinsko nagrado za Milana Razdevška zapisal:

»Je edini še živeči graditelj bolnišnice v prelomnem času, ko je iz tal začel leta 1959 poganjati kirurško-ginekološki blok, ki je bil dograjen leta 1964. Danes zastarela zgradba je bila nekaj let najbolj sodoben bolniški objekt v Sloveniji, da je bolnišnica lahko

začela stopati po evropskih stopinjah ... Vse, kar se od bolnišnice vidi danes, je nastalo v času upraviteljstva Milana Razdevška kot pomembnega činitelja pri oblikovanju in delovanju zavoda. Uspešno je sodeloval tudi pri ustvarjanju medicinske materialne osnove, ki je omogočila edinstven strokovni preporod, da je postala bolnišnica primer- no oskrbljena z medicinskimi napravami in tudi zato po svojem strokovnem delu znana daleč preko regijskih meja.«

Dodati je treba, da je Milan Razdevšek občinsko nagrado, ki jo je prejel leta 1996, denarni znesek, v celoti podaril Splošni bolnišnici Slovenj Gradec za nakup mamografa.

Pomemben je njegov prispevek pri razvoju in napredku Slovenj Gradca, zlasti za telesno-kulturni razvoj. V času štirih referendumov za samoprispevek v Mislinjski dolini (1972–1992), se je zavzemal ne le za razvoj zdravstva temveč tudi za gradnjo športnih objektov. Bil je med glavnimi pobudniki za gradnjo športne dvorane in vodil je gradbeni odbor. Nedvomno je najbolj zaslužen, da je bila športna dvorana zgrajena v izredno kratkem času.

Ob otvoritvi športnega objekta novembra 1977 je Razdevšek, ki je bil tedaj predsednik izvršnega odbora Telesnokulturne skupnosti občine Slovenj Gradec, med drugim poudaril, da je športna dvorana temelj za nadaljnji razvoj športa v Mislinjski dolini. Ob tej slovesnosti je tudi on prejel Bloudkovo plaketo.

Organizacijske sposobnosti je potrjeval tudi med znanimi slovenjgraškimi rokometarji. Rokometni klub je vodil od 1970 do 1976, sedaj je častni član tega kluba.

Kot poslanec socialno zdravstvenega zbora Skupščine SRS je sodeloval v letih 1964–1968. Zanimivo je, da je bil med ustanoviteljji društva za zaščito živali v Slovenj Gradcu in njegov predsednik kar osemnajst let.

Delo Milana Razdevška je bilo razvejano in uspešno na številnih področjih in v širši okolici. Prejel je številna priznanja in državna odlikovanja, kot so: Orden za hrabrost, Red zaslug za narod s srebrno zvezdo, Red dela z zlatim vencem, Red republike z bronastim vencem. Leta 2003 je prejel Zlato plaketo ZZB NOB Slovenije za dolgoletno uspešno in predano delo v Odboru aktivistov OF šaleško-mislinjskega okrožja, spominskem društvu »Sto frankolovskih žrtev« in ZZB NOB Slovenj Gradec.

Ob življenjskem jubileju Ti sodelavci in prijatelji iskreno čestitamo in želimo še veliko delovne vneme in krepkega zdravja. ▲

ANGELA RUPREHT - STABLOVŠKA BABICA IZ RAZBORJA JE PRAZNOVALA 90 LETNICO

RUDI REBERNIK

Ob vsaki obletnici, ki jo doživimo ali praznujemo, posebno pa še, če jo praznuje kdo izmed naših sorodnikov ali prijateljev, ki nam je ljub in drag, nas spomini nehote zanesejo nazaj v tiste čase in kraje, kjer smo skupno preživljali in doživljali težke in srečne trenutke minulih dni.

V tem kratkem prispevku bi se rad spomnil visokega in lepega življenjskega jubileja, 90-letnice Angele Rupreht, Stablovške matere in babice ter moje drage sestre, ki jo je praznovala konec maja letošnjega leta, čeprav ne najboljšega zdravja, pa vendar srečna in vesela med svojimi otroki, vnuki in pravnuki, ki so se zbrali, da bi ji čestitali in ji zaželeli še mnogo let.

Angela se je rodila pred 90 leti ali natančneje 30. maja leta 1914, malo pred začetkom prve svetovne vojne, na mali Kristavški, grofovski domačiji v Razborju. Bila je tretjerajena v naši družini in ko sem jo pričel spoznavati je bila že odrasla dekle, ki je moralo kaj kmalu prijeti za delo in pomagati obdelovati skopo hribovsko zemljo za pičli vsakdanji kruh, obenem pa še hoditi na delo v plešivške gozdove ali pa na Suhodolško žago za svoje potrebe in obleko, kar si pač vsako dekle njenih let želi.

Angela je vedno zelo rada brala knjige, ki si jih je izposojala v razborški ljudski knjižnici. Naročene je imela vse ženske revije, ki so takrat izhajale. To so bile, kot se še jaz spominim: Kmečka žena, Vigred, Mladika in pa seveda Mohorjeve knjige. Zato sta z našo mamo kljub slabim časom imeli vedno pripravljen denar za naročnino.

Kmalu je nastopila druga svetovna vojna, ko so Nemci ukinili vse slovenske časopise in revije in zaplenili ter uničili vse, kar je bilo napisanega v slovenskem jeziku. To je zelo prizadelo celo našo družino, ker smo vsi radi brali, kar nam je bilo pač v tistih časih omogočeno. Zaradi tega sva s sestro Ange-

Angela Rupreht - Stablovška babica iz Razborja praznuje 90 let.

lo pravočasno spravila na varno vse slovenske knjige, katere smo imeli doma, s tistimi vred, ki smo jih takrat imeli izposojene iz naše domače ljudske knjižnice. Tako sva ohranila precej lepih knjig, ki so bile takoj po vojni še kako dobrodošle in zaželeno vsepovsod.

Med vojno sta Angela in mama ostali sami doma, da sta skrbeli za dom, v težkem pričakovanju konca vojne in srečne vrnitve nas treh bratov, kar se je v predbožičnem času leta 1945, hvala bogu, tudi izpolnilo, ko se je naša družina po skoraj treh letih zopet polnoštevilna in srečna zbrala v domači hiši.

Že med vojno se je naša Angela spoznala s Karlom Ruprehtom, gozdnim delavcem s Plešivca, ki je takrat sam živel in gospodaril

na Stablovški domačiji, ki leži na nasprotnem hribu, tako da smo se vedno dobro videli z ene domačije na drugo. Ker se je Karel, ki je bil zadnje leto vojne v partizanih, kateri so imeli pri nas zavetišče, dostikrat pri nas tudi oglasil, sta se s sestro že med vojno dogovorila, da bosta po vojni, če jo bosta srečno preživela, nadaljevala skupno življenje na Stablovški domačiji.

In res sta se že poleti leta 1946 poročila in pričela z novim življenjem na novem domu. To so bila težka povojna leta, ko je vsega primanjkovalo.

Karel je še naprej pridno hodil na delo v gozd na Plešivec, Angela pa je skrbela za dom in vzgajala otroke, ki so pričeli prihajati v družino. Bila sta skrbna in ljubeča starša in sta vso svojo ljubezen in skrb posvetila vzgoji družine, medsebojnemu zakonskemu razumevanju in sreči. Tako sta že leta 1994 praznovala, še oba pri dobrem zdravju, vsak svojo 80-letnico, vendar pa usoda ni dopustila, da bi skupaj obhajala še zlato poroko, ki bi lahko bila že čez dve leti.

Karel je začel bolehati in je leta 1995, utrujen od dolgoletnega življenja in dela ter težkih vojnih in povojnih let, ki sta jih z ženo Angelo doživela in preživela, umrl v krogu svoje ljubeče žene, otrok, vnukov in pravnukov, katere je izguba dragega očeta, dedka in pradedka težko prizadela. Od tega časa je tudi žena Angela, ki jo je izguba ljubljenega moža Karla zelo potrla, precej oslabila. Le skrbni in ljubeči negi hčerke Angelice, zeta Marjana ter vnukinji, posebno Marjance, ki s svojim strokovnim znanjem skrbi za babičino dobro počutje, gre zahvala, da je naša draga sestra, mama, babica in prababica še vedno med nami.

V imenu vseh njenih dragih domačih, sorodnikov in prijateljev ji želimo še čim več dobrega počutja in dolgega bivanja med nami. ▲

TO JUTRO

Najlepše je to jutro,
glej, zate tke najlepši dan.
V njem nitke se prepletajo
želja, resničnosti in sanj ...

Najlepši v takih jutrih
je tisti sveži, zgodnji čas,
ko prvi sončni žarek
nasmeh ti riše na obraz.

Najlepši so spomini
na jutra iz mladostnih dni,
ko na večer življenja
zatreš utrujene oči.

PESMI: MAJDA PAJER

LJUBEZNI

Ljubezni so globoke
- kot oči,
ljubezni so skrivnostne
- kot noči.
Ljubezni so koprneče
- kot srce,
ljubezni so različne
- kot ljudje.
Ljubezni je mnogo,
a zame le ena,
nosijo jo črke
tvojega imena.

PŠENIČNI KLAS

Ležal je tam sredi poti
pšenični klas.
Kdo ve, kako je tjakaj zašel,
kateri srp ga je požel.
Mimo je pridrsal starček -
videla sem njegov zgubani obraz;
sklonil se je in pobral
izgubljeni žitni klas.
S težkimi koraki
je po poti dalje stopal,
ne vem, mogoče se mi je le zdelo,
da je jokal.
Le čemu bi naj težil si srce?
Truden pogled mu je objemal žitno polje
in v roki je držal tisti
pšenični klas ...

* 1923
+ 2004

ANTON ZALOŽNIK

Na njegovi poslednji poti ga je pospremila množica krajanov in znancev, ki se je ob besedah govornika znova spoštljivo priklonila njegovemu spominu:

»V slovenjegraški bolnišnici je smrt v hladni majski soboti za vselej zatisnila oči Antonu Založniku. Življenje mu je odmerjalo že enainosemdeseto pomlad, ko mu bolezen še ni mogla do živlega. Nevšečnosti z žolčem pa so ga pred dobrima dvema mesecema privedle do odločitve, da bo pomoč poiskal v bolnišnici. A se je v hipu vse obrnilo proti njemu in namesto, da bi si opomogel, se je znašel na intenzivni negi in po tretjem operativnem posegu umrl.

Na Pavrovem v Mislinjskem jarku se je 25. maja leta 1923 rodil Tone. Nič kaj lepo se ni začelo njegovo otroštvo, saj je bilo pri hiši dvanajst otrok, ki so ob enem samem zaslužku, kljub pridnosti staršev, otepali lakoto in revščino. Kot štirinajstletni deček si je že poiskal delo med Pergerjevimi gozdnimi delavci. Od leta 1938 je skupaj z bratom Nacekom nosil težko žago, sekiro in cepin in s tem orodjem delal cele dneve. Večkrat so »holcarji« kar prespali v gozdu, da so lahko naslednje jutro rano pričeli z delom. Da je bilo težkih preizkušenj še več, je poskrbela druga svetovna vojna. Anton je bil že leta 1941 prisilno mobiliziran in znašel se je na ruski fronti. Nesmiselno ropotanje orožja je doživljal ob pomanjkanju hrane in mrazu, v nenehnem strahu pred smrtjo, ki je prežala na vsakem koraku. Brž ko se je v svobodi vrnil, se je spet zatekel med gozdne delavce. Med letom je pridno sekal les, pozno v jeseni in pozimi pa ga je bilo potrebno ročno spravljati do vlak, od tam pa do ozkotirne mislinjske železnice in z njo v dolino. Med najlepše trenutke svoje življenjske poti je vselej štel čas, ko je spoznal Vido in jo leta 1950 popeljal pred oltar. Pa seveda trenutke, ko sta se rodila sinček in hčerkica, ki sta olepšala in še osrečila njuno ljubezen. Rad je imel Anton svojo družino, ženo in otroka je večkrat osrečil z melodijami, ki so prihajale iz njegove »fraitonerce«. Kot mladenič se je ogrel za te pojoče gumbe in kadar je le mogel, je raztegnil meh svoje harmonike. Še delo mu je po takšnih utrinkih lažje steklo. Vrsto let je Anton delal tudi v tovarni papirja v Mislinji, nekaj mesecev pa je opravljal tudi delo zavirača, ko je z vagončki vozil les v dolino. Opravič popularnega »bremzarja« in mislinjske gozdne železnice se je vedno rad spominjal, tudi po upokojitvi, ki jo je dočkal leta 1978. Še zmeraj pa je rad zašel v gozd, saj so se mu planine in Pohorje globoko vtisnili v srce. Rad je gobaril. Še lani je obiskal terene, ki jih je poznal le on. Leto, ko se je upokojil, pa je bilo za družino, ki je živela v logarnici pri šoli v Mislinjskem jarku, prelomno še zaradi odločitve, da bosta s sinom Tonetom začela z gradnjo hiše. Rad je postoril, kar je le mogel in srečen je znova in znova zrl v stene, ki so rasle. Skupaj s svojimi pa je kar sijal od ponosa in veselja ob vselitvi.

Zadovoljen je Anton z ženo Vido preživljal jesen življenja, skupaj z njo obujal spomine na sončna in senčna leta skupne življenjske poti. Ta čas so mu lepšali vnuki, katerim je pravljice rad zabelil še s kakšno iz svojega življenja. Da včasih ni bilo kruha, pa so mu le težko verjeli, čeprav so ga imeli radi.

Ko je lani praznoval svoj osemdeseti rojstni dan, so mu njegovi najbližji pripravili prijetno praznovanje in ga pri Grilu osrečili s toplino in nepozabnimi trenutki. Tako dobro se je počutil, da je še srce zavriskalo. Zdravje mu ni povzročalo skrbi in težav, le žolčnih kamnov se je hotel znebiti. Pa je pri operaciji v slovenjegraški bolnici prišlo do zapletov, ki so se za Antona Založnika žalostno končali.

Marjan Križaj

* 1958
+ 2004

PETER BOŽIČ

Ko se je letos spet prebudila pomlad, je Peter Božič zapeljal domači traktor na polja in njive, sejal in sadil, potem je zacvetele sadje na gruntu, ki ga je tako skrbno negoval in ljubil, vendar pa v jeseni ne bo videl, kako bo njegov trud poplačala narava.

V sredo, 7. aprila 2004, smo se v velikem številu poslovili od Petra Božiča na pokopališču v Trbonjah.

21. avgusta leta 1958 je s svojim rojstvom vnesel veselje v številno Lipovnikovo bajto na Tolstem vrhu. Otroštvo ga je naučilo življenjskih resnic in njegovi prvi samostojni koraki so se nadaljevali na gradbeno šolo v Ljubljano, v poklic, s katerim je pri Gradisu našel izziv za dokazovanje svoje strokovnosti. Služba mu je pomenila vse; temu pa je dodal družino, ko je našel Nežko in se poročil na Koratovo kmetijo v Trbonje. Svoje zidarsko znanje je kmalu uporabil pri popravilu stare hiše, kjer so z ženo in taščo Nežko lažje in boljše živeli.

Leta 1982 se je rodil sin Roman in družina je dobila nov polet. Ko se je leta 1986 rodila še hčerka Vesna, je bila sreča popolna. Breme službe in kmetije je bilo prenaporno, zato se je tega leta odločil, da se bo posvetil samo kmetiji. Na kmetiji se je ukvarjal z živinorejo, prašičerejo in pridelavo semenskega krompirja. Tudi delo v organih zadruge mu ni bilo tuje, saj je bil kar nekaj let v upravnem odboru in nazadnje v nadzornem odboru.

Bil je kakor mlado drevo, ki ob svitu jutranje zore vzbrsti, polno življenja, polno upanja in pričakovanja, ne ozirajoč se na temne strani. Drevo raste in daje svoj sad, tudi sad njegovega dela ostaja povsod na kmetiji in v kraju.

Trbonjčani so ga zaradi njegove prisrčnosti hitro sprejeli za svojega. Že leta 1983 je stopil v gasilske vrste. Leta 1985 je opravil tečaj za strojnika ter bil kljub zahtevam kmetije tudi član gasilske desetine. Poleg prostovoljnega dela v gasilskem društvu je bil tudi kot vaščan vedno pripravljen pomagati bližnjemu. Bil je član godbe, že drugi mandat tudi cerkveni ključar, član sveta Krajevne skupnosti Trbonje in predsednik vodovodnega odbora in še kaj bi se našlo.

Ob aktivnostih v kraju ni pozabil na svojo družino, saj je leta 1994 pričel graditi nov dom za vse. Kljub težavam, ki spremljajo gradnjo, je ob tem neizmerno užival. Hiša še ni bila popolnoma dokončana, ko je s sinom Romanom že načrtoval nov hlev, ki ga kmetija nujno potrebuje. Verjamem, da bi mu z njegovim znanjem in entuziazmom tudi uspelo.

Za vedno bo ostala med nami skrivnost, zakaj Petra danes ni več med nami. V delcu minute je zapustil življenjske cilje in ideale, ni ga več človeka, ki bi mu lahko potožil in povedal o svojih stiskah; morda bi tik pred tem našel izhod. Morda.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in sestre

MARIJE ŠTINJEK
iz Turiške vasi

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali cvetje, sveče in za svete maše, najlepše zahvaljujemo.

Iskrena hvala gospodu nadžupniku za pogrebni obred ter cerkvenemu pevskemu zboru, govorniku za besede slovesa, pevcem šmarskega zbora za zapete žalostinke pri odprtem grobu, izvajalcu za odigrano Tišino in Pogrebni službi Komunalnega podjetja Slovenj Gradec.

Žalujoci vsi njeni.

Glej, zemlja si je vzela,
kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in babice

MARIJE BUČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in svete maše, nam pa ustno in pisno izrazili sožalje.

Hvala gospodu župniku Tinetu Tajniku in kaplanu Leopoldu Valantu za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo, gospodu Marjanu Križaju za besede slovesa, domačim pevcem za zapete žalostinke in izvajalcu Tišine. Iskrena hvala pogrebni službi Jerneja Završnika iz Sentilja pri Mislinji.

Hvala osebju Zdravstvenega doma Mislinja, še posebej pa velja zahvala dr. Tilki Prevolnik in patronažni sestri gospe Majdi Zajec za večletno zdravljenje.

Žalujoci: hčerki Marija in Jožica ter sinova Viktor in Drago z družinami.

Odšel si tja, od koder ni vrnitve;
v naših srcih pa je bolečina,
spomin na dobroto tvojo in stvaritev zlahtne,
ki nas vedno spominjale bodo nate.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

FRANCA POKLIČA
iz Male Mislinje

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše. Hvala sosedom Jeromlovim in Tisnikarjevim, hvala tudi Sopolšekovim, Cross – Country klubu na Legnu, dr. Leonardi Pirmanšek in dr. Bricmanovi za zdravljenje in obiske na domu, patronažni sestri Anici Gams za lajšanje bolečin ter dežurnim zdravnikom. Hvala tudi Petri in Dragici, ki sta pomagali v težkih trenutkih, govorniku Marjanu Križaju za besede slovesa pred odprtim grobom, pevcem za zapete žalostinke med mašo zadušnico in na pokopališču, Robertu Puru za odigrano Tišino, gospodu župniku Tinetu Tajniku za pogrebni obred in Jerneju Završniku za pogrebne usluge.

Žalujoci: žena Marija, otroci Franc, Mirko, Jožica, Stanko, Marjana, Anica in Zvonka.

* 1926
+ 2004

Bilo lepo je – prelepo,
skalilo srečo je slovo,
slovo, za nas najhujše zlo,
spoznali smo, da te nikoli več ne bo.

MARIJA ŠTINJEK

V letošnji prvi junijski soboti, ko sta urina kazalca odplesala petnajst minut čez tretjo uro zjutraj, je v slovenjgraški bolnišnici umrla MARIJA ŠTINJEK. Le kratek čas zatem, ko se je pred polnočjo poslovila od svojih domačih z besedami: »Hvala za obisk. Pa le še pridite jutri! Sedaj si bom malo odpočila.« Zveni skoraj neverjetno, a je bilo tako, saj je telo porabilo vso energijo, do kraja je izgorela in srce je onemelo v mirnem spancu.

Na Tisnikarjevi domačiji v Mali Mislinji se je očetu Rudolfu in materi Amaliji kot prvi otrok 3. aprila 1926 rodila hčerkica Marija. Čez leto dni se ji je pridružila sestra, za njo pa šest bratov, nato še sestra in 1941 leta najmlajši brat Lojze. Življenje v mnogoštevilni družini pa ni prinašalo le radosti v igri sestra in bratov, temveč tudi trdno delo od mladih nog. Ko je Micka, tako so jo klicali, malo odrasla, je varovala mlajše brate in sestro. Ko so pričeli hoditi v šolo, jih je učila brati, pisati in računati. To ji je šlo dobro od rok, saj je bila v OS vsa leta odlična, vedno pa je dobivala najvišje ocene še za lepopolis in ročna dela. Seveda je takrat v šolo pešala. Imela je uro hoda od doma s pod Črnega vrha do hrama učenosti v Sentilju, pa po pouku je seveda morala opraviti enako pot nazaj v hrib. Tudi pozimi, ko je bilo treba gaziti sneg, saj gorskih cest in poti niso nikjer pluzili. Po šoli je opravila tečaj šivanja in krojenja ter postala prava šivilja. Za dvanajstčlansko družino je imela dela vedno dovolj. Pri težkih kmečkih opravilih na polju, v gozdu in na paši so namreč obleke trpele, doma pa so skrbeli, da nihče ni nosil raztrganih oblačil. Zato je bilo treba šivati, krpati in to zvečer pri petrolejki, ko je bilo delo zunaj in v hlevu opravljeno in so bile narejene šolske naloge. Tedaj novih oblačil ni bilo mogoče kar kupiti v trgovini, ker jih ni bilo in tudi do denarja ni bilo lahko priti.

Začela se je druga svetovna vojna in z njo še večje pomanjkanje in neprestan strah pred okupatorsko vojsko, ki je po hribih iskala partizane in grozila, da bo vsak, ki bi podpiral partizane, najstrožje kaznovan; to je pomenilo izselitev ali usmrteitev, požig domačije in zaplenbo premoženja. Samotna kmetija visoko na hribu je kar hitro postala javka partizanov. Domačini in seveda tudi Micka so pomagali pri vseh opravilih in oskrbi enot. Na domačiji je bila tudi javka in oskrbna postaja za partizanske delavnice v Jamovici, kjer so delali krojači in čevljarji.

Vsa pomanjkanja in strah vojnih dni sta pustila neizbrisni pečat na mladi duši in njenem zdravju.

Po vojni se je začelo novo življenje v miru, toda v velikem pomanjkanju. Kmečka opravila so bila težka, saj ni bilo strojev. Vsa dela je bilo treba opraviti ročno in doma pridelati skoraj vse potrebno od kruha, olja do oblek, ki so jih izdelovali iz lanenega platna in volne. Lan so pridelovali sami in Micka ni manjkala nikjer. Pa vendar je bila mladost lepa. Ni bilo radia, ker ni bilo elektrike, prepevala so dekleta, ko so žela in grabila seno, in fantje, ko so kosili. Pomagali so si sosedje, bližnji in daljni. Tako je Micka tudi spoznala fanta svojih sanj, Elbejevega Franca s sosednjega hriba, Razborce.

Leta 1951 sta se poročila. Oba navajena trdega dela sta ob skromnih dohodkih kmalu zgradila hišo v Turiški vasi in ustvarila varen in topel dom svojim otrokom, ki so prihajali. Najprej Drago, pa Branko in Majda. Vsi so postali samostojni, delavni in pošteni, zgradili so domove in vzgojili svoje otroke v poštene in delavne državljane. Posebno vesela sta bila s Francem vnukov, jim bila varuha, ko so bili starši v službi, jih razvajala in se veselila njihovega uspeha pri šolanju. Ko je Micka decembra 1998 izgubila moža, so bili vnuki deležni njene še večje ljubezni. Bila je dobra babica, za vsakega je imela čas in dobro besedo, pa dobrote, ki jih je znala pripraviti in ponuditi vsakemu. Od njene hiše ni šel nihče, tudi tujec ne, ki se je oglasil, brez postrežbe.

Pa ji je začela nagajati bolezen. Micka je začela bolehati na srcu in ščitnici kako leto pred možovo smrtjo. Po njegovi smrti pa jo je zdravje hitro zapuščalo. Toda ni se prepustila; redno je hodila na zdravljenje, saj je hotela še videti kako bodo odrasčali vnuki, ki so bili tako radi z njo. Toda težki trenutki, ki jih v njenem življenju ni bilo malo, od težkih vojnih dni, izgube drugorojenega sina, moža, pa prej staršev in nato najmlajše sestre in petih bratov, so pustile globoke rane na občutljivi duši. To je vplivalo na srce, ki je počasi pešalo in navkljub rednemu zdravljenju obstalo.

Ni se znala jeziti, nikomur ni zamerila. Še težko bolna v bolnici se je vedno, tudi zadnjo noč, vsakemu zahvalila za obisk in ga vabila: »Pa le še pridite!« Zato so prihajali in bodo prihajali. V njihovih spominih bo Micka za vedno ostala. Še posebej, ko bodo zbrani zrlji v njen poslednji dom in prižigali svečke ter se zazrli v njeno podobo.

Marjan Križaj

* APRIL 1923
+ MAJ 2004

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice in prababice

Helene Pritržnik,

Zabernikove mame iz Vodriža,

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo spremljali na zadnji poti, nam pomagali, izrekli so žalje, darovali cvetje, sveče in za svete maše.

Iskrena hvala patronažni sestri Mariji Kac iz Slovenj Gradca, osebni zdravnici Leonardi Pirmanšek, osebju internega oddelka, ki je poskrbelo zanjo v bolnišnici v Slovenj Gradcu, govornici Anici Meh iz Podgorja za izrečene besede slovesa, gospodu Leopoldu Koratu za opravljen pogrebni obred, pevcem Podgorja za prelepo pesem slovesa, godbeniku za odigrano Tišino, fantom, ki so jo nosili ter Jerneju Zaveršniku iz Šentilja pri Mislinji.

Žaljujoči: hčerka Štefka z možem Francem, vnuk Janez z Brigito in pravnukinjo Nejo, vnuk Branko s Hedviko in pravnukom Zakom ter vnuk Danilo, sin Franc z ženo Majdo, vnukinja Romana in vnuk Marko, hčerka Marija z možem Mirkom in vnuk Miran.

SPOMIN

OŽBI PRATNEKER

Že več kot leto dni je minilo, odkar nas je zapustil Ožbi Pratneker. Komaj štiriinideset let star se je odločil za zadnji usodni življenjski korak v gozdu. In gozd je imel Ožbi že od rojstva rad, saj je svoja otroška leta in večji del mladosti preživel v zavetju smrekovih in macesnovih dreves, sveto drevo pa mu je bila domača lipa na Marholčah, od koder je lep razgled na Mežico, Plat in Uršljo goro. Varno se je počutil v družbi mame Štefke, ata Jakoba, navezan pa je bil tudi na sestri Marjeto in Štefko. Rad je imel naravo, veselila pa so ga vsa dela na kmetiji.

Pratnekerjeva kmetija je majhna in ne daje zadostnih prihodkov za preživetje, zato se je Ožbi po končani srednji šoli odločil zaposliti v rudniku Mežica. Na Marholče so pogostokrat zahajali rudarji. Morda je Ožbija pritegnilo zanimivo pripovedovanje kopačev svinca v bližnjih rovih, da se jim je po napornem šihu rad posedel in pomodroval o vsakdanjem delu. Morda pa so razglabljali o prihodnosti, katere pa miren in včasih vase zaprt Ožbi ni dočakal. Peti dan v avgustu ga sodelavci, da bi šli skupaj na delo, niso dočakali. Ožbi nas je zapustil; umrl je 4. avgusta 2003.

Nastala je praznina v »holcarskih« vrstah črnjanskih gozdarjev, še posebno ga pogrešajo domači, ki se zahvaljujejo vsem, ki se Ožbija spominjajo in obiskujejo njegov grob.

Gozard Mlinšek

V SPOMIN GOSPE ALICE K.

Dobra tri leta so minila, odkar je ni več. Vendar se pogosto, ko zazvoni telefon, zdrznem ob misli, da bom ob dvigu slušalke zaslišala znani glas: »Pozdravljeni, gospa Majda ...«.

Ne vem natančno, kdaj sva se prvič slišali. Čeprav je bilo med nama več kot pol stoletja starostne razlike, sva vendar imeli nekaj skupnega: ljubezen do ugankarstva; jaz kot sestavljavka križank in ugank, gospa Alice kot navdušena reševalka.

Tisti čas sem objavljala v eni od ugankarskih revij. Gospa Alice je vse nagradne križanke najprej dosledno rešila, nato pa le še preverila rezultate. Nikoli ni spraševala, vedno pa, ko je preverila svoje rešitve, si je zadovoljno oddahnila.

Še nekaj je bilo značilno za gospo Alice: najraje je klicala ona – ni marala presenečenj – in vedno ob nepravem času. Če je v času kosila ali takrat, ko sem bila v kopalnici, zazvonil telefon, sem natanko vedela, da je na drugi strani gospa Alice.

Vsak mesec dva dni po izidu revije sem pričakovala in vedno dočakala njen klic:

»Pozdravljeni, gospa Majda. Imela sem težave s kolkom in sem ravnokar prišla iz zdravilišča. Povejte mi, če imam prav na strani ...«.

Redkokdaj je zamujala; takrat sem bila nestrpna in nekako v skrbah zanjo ...

Nekega dne se ni več oglasila. Mislila sem si, da se spet mudi v kakšnem zdravilišču. Morda ima pa obisk? Živela je sama. Kadar jo je obiskal kateri od sinov z družino, je odložila križanke in ugank v kot ter se popolnoma posvetila svojim najdražjim, ki jih je redko videla.

Moja mama je morala v bolnišnico. Ko sem nekega dne odhajala z obiska pri njej, sem spotoma opazila seznam pacientov na hodniku. Nezavedno sem se ustavila in preletela spisek. Med imeni in številkami oddelkov ter sob sem opazila tudi ime svoje pogrešane prijateljice. Nekako me je stisnilo. Malo sem postala in premišljevala, če je primer, da jo obiščem. Takoj nato sem se odločila, da ne. Dobila sem občutek, da mora biti gospa Alice zelo bolna, tako zelo da ...

Čez dobra dva meseca sem po radiu slišala, da gospe Alice, ki je imela rada ugank in ki je bila na nek način tudi sama precejšnja uganka, ni več ...

Včasih, ob posebnih razpoloženjih si zaželim, da bi zazvonil telefon in da bi na drugi strani zaslišala znani glas.

Majda Pajer

Nekje v tebi je bolečina bila,
a le zamahnila si z roko in rekla:
»Saj zmaga la bom – močnejša sem.«
A vendar ni bilo tako.
Mnogo težav v življenju si premagala,
v boju z boleznijo pa si žal omagala.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, zlate babice

JANJE – NEŽE KOTNIK

iz Pameč 218

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, svete maše ter nam ustno in pisno izrekli so žalje.

Zahvaljujemo se družini Breznik za zapete žalostinke, gospodu župniku Jožetu Firstu za lepo opravljen cerkveni obred, še posebej pa velja zahvala celotnemu medicinskemu osebju ginekološkega oddelka splošne bolnišnice Slovenj Gradec za vso nego in pomoč ob njenih najtežjih trenutkih.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Z bolečino v srcih: vsi njeni.

Fotografija: Učiteljica Slavica Žolnir med učenci tretjega razreda v šolskem letu 1962/63. Učenka Zofija Balant, tretja z desne, stoji v srednji vrsti. Lastnik fotografije učenec Dušan Jontes je četrti od leve v zadnji vrsti.

V SPOMIN UČITELJICI SLAVICI ŽOLNIR

Aprila 2004 smo v Viharniku št. 4 objavili zapis in čestitko za njen sedemindeseti osebni praznik. Gospa Slavica Grmovšek Žolnir je bila znana slovenjgraška učiteljica in najstarejša v Mislinjski dolini. Z možem Bogdanom, učiteljem, pozneje ravnateljem Koroškega pokrajinskega muzeja, je z družino ves čas druge vojne prestajala tegobe izgnancev v Srbiji. Številne predvojne in povojne generacije v Slovenj Gradcu in okolici jo dobro poznajo. Mnoge generacije, ki jim je širila obzorja in znanje v osnovni šoli v Rotenturnu, so ji hvaležne in se je s spoštovanjem spominjajo.

V času, ko so zanjeno lepo skrbeli v Koroškem domu starostnikov v Črnečah, je prejela pismo s čestitko za rojstni dan:

»Spoštovana gospa Slavica Žolnir!

Članek v Viharniku me je spodbudil, da Vam pišem. Vi ste bila učiteljica v 3. razredu osnovne šole otrokom, ki smo bili rojeni leta 1953. To je bilo šolsko leto 1962/63. Lepe in nepozabne spomine imam na Vas. Pisala sem se Zofija Balant, doma iz Gradišča ... Tisto leto je pri nas strela zanela požar. Vi ste poskrbeli, da sem imela brezplačno malico v šoli. Hvala Vam!

Vašega sina Mirka dobro poznamo kot velikega ljubitelja narave. Danes sem poročena in sem zaposlena v Šolskem centru v Velenju.

Iskrene čestitke ob vašem prazniku in lepo pozdravljeni!

Od spoštovane in cenjene učiteljice Slavice Žolnir smo se tiho poslovili na mestnem pokopališču v Slovenj Gradcu v torek, 22. junija 2004.

Jože POTOČNIK, prof.

SPOMIN

Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar druží nas;
so vezi močnejše,
brez pomena so razdalje,
kraj in čas.
(M. Kačič)

24. julija bo minilo 15 let, odkar je odšel od nas naš dragi mož, oče in dedek

MIHAEL KUZMAN

iz Kozjaka 8 pri Mislinji.

Iskrena hvala vsem, ki postojíte ob njegovem grobu, mu prižigate sveče ter z lepo mislijo obujate spomin nanj.

Ohranite ga še naprej v lepem spominu.

Vsi njegovi.

TEKMOVANJE GOZDNIH DELAVCEV IN LASTNIKOV GOZDOV V OKVIRU PRAZNOVANJA OBČINE MISLINJA, DNE 21. 06. 04

ZDRAVKO MIKLAŠIČ, inž. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Zastave so potegnili na drog z leve: Jure Tasič, Rado Timošek in Stefan Pogorevc

Kopo je prižgal direktor GG Silvo Pritrznik

Tudi letos je ves teden skrbel za kopo Rudolf Stirmčnik

Tekmovanja se je udeležilo 5 ekip oziroma 16 tekmovalcev: ekipa ZGS – lastniki gozdov, ekipa lastniki gozdov – Završe, ekipa GG Slovenj Gradec – PE Mislinja 1, ekipa GG Slovenj Gradec – PE Mislinja 2, ekipa GG Slovenj Gradec – PE Črna.

Tekmovanja se je kot gost udeležil tudi član slovenske ekipe in udeleženec svetovnega prvenstva v spretnostih z motorno žago **Robert Čuk**. Na državnem tekmovanju gozdnih delavcev je leta 2002 zasedel 3. mesto, leta 2003 3. mesto in leta 2004 2. mesto. Leta 2002 je Robert na svetovnem prvenstvu v disciplini podiranje na balon zasedel 3. mesto. Tokrat je tekmoval izven konkurence in dosegel največje število točk.

Tekmovanje je potekalo v petih disciplinah, in sicer:

- obračanje letve, montiranje in napenjanje verige motorne žage,
- prežagovanje hloda s kombiniranim rezom,
- natančno zabijanje sekire,
- precizno prežagovanje hloda na podlagi,
- podiranje debla na balon.

V posameznih disciplinah so zmagali naslednji tekmovalci:

- v disciplini obračanje letve, montiranje in napenjanje verige motorne žage je bil najboljši **Robert Čuk**,
- v disciplini prežagovanje hloda s kombiniranim rezom je bil najnatančnejši **Robert Čuk**,
- natančno zabijanje sekire najbolj obvlada Leopold Pustinek,
- najnatančnejši pri preciznem prežagovanju hloda na podlagi je **Leopold Pustinek**,
- podiranje debla na balon najbolj obvlada **Rajko Gracej**.

Skupni vrstni red posamezno:

Leopold Pustinek (56 točk – ekipa lastnikov gozdov iz Završ),
Rajko Gracej (55 točk – ekipa ZGS lastniki gozdov),
Aleš Kotnik (55 točk – ekipa GG Slovenj Gradec – PE Mislinja 1),
Robert Uršej (52 točk – ekipa GG Slovenj Gradec – PE Mislinja 2),
Boris Razgoršek (49 točk – ekipa GG Slovenj Gradec – PE Mislinja 2).

Ekipna razvrstitev:

ekipa GG Slovenj Gradec – PE Mislinja 2 v sestavi: Robert Uršej, Rado Timošek, Boris Razgoršek,
ekipa GG Slovenj Gradec – PE Mislinja 1, ekipa lastniki gozdov – Završe.

Prerez debla z »amerikanko« sta prikazala Anton Klemenc in Franc Sovič.

Zasek s sekiro v tarčo.

Cepljenje drvi s cepilnim strojem sta prikazala Matej Ogriz in njegov oče Hinko.

PRIZMA

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE Z NALOŽBENIM TVEGANJEM

ZAVAROVALNICA MARIBOR d.d.
Cankarjeva ul.3

PE Slovenj Gradec

ZM d.d.
ŽIVLJENJE GRE NAPREJ IN MI Z VAMI

Francetova ulica 7, 2380 Slovenj Gradec, tel.: 02/881 27 00, faks: 02/881 27 37
e-mail: pe-slovenj-gradec@zav-mb.si

Precizno prežagovanje hloda na podlagi.

Obračanje letve in montaža verige.

Prežagovanje hloda s kombiniranim rezom.

**TEKMOVANJE GOZDNIH
DELAVCEV IN LASTNIKOV
GOZDOV V OKVIRU
PRAZNOVANJA OBČINE
MISLINJA, DNE 21. 06. 04**

